Бани одам аъзои якдигаранд!

Овози тоҷик

آواز تاجیک

Рӯзнома аз соли 1924 мебарояд

Номҳои пешинаи рӯзнома: «Овози тоҷики камбағал» (соли 1924), «Овози тоҷик» (солҳои 1924-1931), «Ҳақиқати Ӯзбекистон» (солҳои 1931-1940), «Ӯзбекистони сурх» (солҳои 1950-1964), «Ҳақиқати Ӯзбекистон» (солҳои 1964-1991).

РӮЗНОМАИ ОЛИЙ МАҶЛИС ВА ДЕВОНИ ВАЗИРОНИ ҶУМҲУРИЯТИ ӮЗБЕКИСТОН

25 декабри соли 2002. Чоршанбе № 100 (12842)

Дар фурӯш нархи озод. Рӯзнома соати 17.30 имзо гардид.

Қарори Олий Маҷлиси Ҷумҳурияти Ӯзбекистон

Дар бораи Буҷаи давлатии Ҷумҳурияти Ӯзбекистон барои соли 2003

Лоиҳаи Буҷаи давлатии Ҷумҳурияти Ӯзбекистонро барои соли 2003, ки Девони Вазирони Ҷумҳурияти Ӯзбекистон пешкаш кардааст, баррасӣ карда, бо назардошти таклифу мулоҳизаҳое, ки вакилони халқи Олий Маҷлис дар рафти муҳокимаронии он баён карданд, Олий Маҷлиси Ҷумҳурияти Ӯзбекистон **қарор мекунад:**

1. Буҷаи давлатии Ҷумҳурияти Ӯзбекистон барои соли 2003 дар дараҷаи ҳаддии инфлятсия ба андозаи 2,0 фоиз нисбати ҳаҷми маҳсулоти умумии дохила маъқул дониста шавад.

Манбаъҳои сарпуркунии камчинии Буҷаи давлатӣ танҳо манбаъҳои ғайриинфлятсионии бо маблағфарогирӣ муайян карда шаванд.

2. Ба Ҳукумати Ҷумҳурияти Ӯзбекистон (Ӯ.Султонов) супурда шавад:

рушди устуворонаву муназзами иқтисодиёт, амалӣ гардондани сиёсати қатъии пуливу вомӣ, кам кардани муовизаи ғайрибонкии маблағҳои пулӣ, минбаъда таҳким бахшидани асъори миллӣ, бо маблағфарогирии барномаҳои устувори иҷтимоӣ, сарфа кардани маблағҳои буҷавиро таъмин созад;

фишангҳои иловагии рағбатноксозиро барои рушди соҳибкории хурду миёна ва тадбиргарӣ, баланд бардоштани мақоми онҳоро дар бобати ба вуҷуд овардани маҳсулоти умумии дохила ва моломол кардани бозори дохилаи истеъмолӣ бо молҳои истеҳсолоти ватанӣ ба вуҷуд оварда, диққату эътиборро ба қобилияти ба рақобаттобоварии онҳо нигаронад;

камчинии Буҷаи давлатиро аз ҳисоби манбаъҳои ғайриинфлятсионӣ, аз он ҷумла аз ҳисоби маблағҳои аз раванди хусусигардонӣ воридшаванда, боқимондаҳои маблағҳои бунёдҳои мақсадноки давлатӣ, боқимондаҳои маблағҳои буҷаи давлатӣ ва қарзҳои беруна сарпур кунад;

аз рӯи натиҷаҳои таҳлили ҳарсемоҳаи иҷрои дурнамои нишондиҳандаҳои меҳиқтисодӣ ва иҷрои Буҷаи давлатӣ, агар зарурат пайдо гардад, ба самтҳои Буҷаи давлатӣ дар ҳадди камчинии пешбинигардидаи Буҷаи давлатӣ саҳеҳиҳоро дарорад.

3. Ба қарзи дохилаи Ҳукумати Ҷумҳурияти Ӯзбекистон вомҳои Бонки Марказии Ҷумҳурияти Ӯзбекистон, ки барои бо маблағфарогирии камчинии Буҷаи давлатӣ то вазъи 1 январи соли 2003 дода шудаанд, баробари пардохтани онҳо бо ҳиссаи баробар аз соли 2007 дар бадали даҳ сол мансуб дониста шавад.

4. Ба мақомоти ҳокимияти давлатӣ дар маҳалҳо супурда шавад, ки пурра ворид гардидани пардохтро ба буҷа, сари вақт бо маблағ фарогирии хароҷотҳоро аз маблағҳои буҷавӣ таъмин созанд ва назорати босамарро аз болои истифодабарии маблағҳои буҷавӣ ба роҳ монанд.

Раиси Олий Маҷлиси Ҷумҳурияти Ӯзбекистон
Э.ХАЛИЛОВ.

Шаҳри Тошканд, 12 декабри соли 2002.

Ёдбуди шоири бузурги украин

Рӯзи дуюми сафари хидматии Президенти Ҷумҳурияти Украина Леонид Кучма, ки ба мамлакати мо мувофиқи таклифи сарвари давлатамон Ислом Каримов ташриф овардааст, бо азназаргузаронии Маҷмӯи варзишиву солимгардонии «Ӯзбекистон»-и пойтахт оғоз ёфт. Меҳмони воломақом ба Қасри обии варзиш, ки пурра ба андозаҳои ҷаҳонӣ, талабҳои меъморӣ ҷавобгӯст, корти бошукӯҳи теннис, ки дорои ҳамаи қулаиҳо мебошад, баҳои баланд дод.

Президентҳо дар маросими кушоиши ҳайкал ба Тарас Шевченко, ки дар Тошканд ҳамчун нишони эҳтироми бузурги ёдбуди шоири бузурги украин қад кашидааст, иштирок намуданд.

Тадбири мутантанро ҳокими шаҳри Тошканд Рустам Шоабдураҳмонов бо сухани ифтитоҳӣ кушод. Сурудҳои миллии ду мамлакат садо доданд.

Гузошта шудани ҳайкал ба фарзанди бузурги халқи украин дар Тошканд боз як далели муҳим дар бобати эҳтироми бузурги мо нисбати халқи украин, таърих ва фарҳанги он, забон, рӯҳи бузургу шикастнопазири он мебошад, гуфт сарвари давлатамон. Сарзамини босаховати Украина ба инсоният Тарас Шевченко—шоири мутафаккир, мусаввири боистеъдод, асосгузори адабиёти нави украин, тараннумгари озодиро пешкаш намуд.

Китоби асосии вай—«Кобзар» дурдонаи оқилӣ, некӣ ва эътимод баояндаи Украина гардид.

Эҷодиёти шоири бузурги украин ба қалби халқи ӯзбек хеле наздик аст. Асарҳои аз ҳама машҳури ӯро ба забони ӯзбекӣ, чунин устодони қалам, аз қабили Ҳамид Олимҷон, Амин Умар, Ҳасан Пӯлод, Мақсуд Шайхзода, Зулфия, Миртемир тарҷума кардаанд.

Дар бораи аҳамияти гузоштани ҳайкали Тарас Шевченко дар шафати мактаби ба номи ӯ ҳарф зада, сарвари давлатамон чунин баён намуд:

—Солҳо, даҳсолаҳо, садсолаҳо мегузаранд. Вале ин ёдгорӣ ва ин мактаб ба маънои ҳақиқӣ ва аҳамияти сухан ҳамеша амалан аз роҳи ғайриоддие, ки халқҳои мо дар бобати ба даст овардани истиқлол ва мустақилият паймуданд, аз он ҷонибдориву кӯмаки калоне, ки Украина ба мо дар рӯзҳои душвори заминларзаи соли 1966-уми Тошканд расондаасту Украина якҷоя бо халқи мо ва ҳамаи ононе, ки барои кӯмак ба Ӯзбекистон омада буданд, пойтахти моро сохтанду аз нав барқарор намудаанд, аёният мегардад.

—Ман аз иштирок дар маросими мутантани кушоиши ҳайкал ба фарзанди бузурги халқи украин Тарас Шевченко хеле мамнун ҳастам,—гуфт Леонид Кучма.— Ман ба халқи Ӯзбекистон, Президент Ислом Каримов барои эҳтироми амиқ нисбати хотираи шоири бузурги мо Тарас Шевченко миннатдории худро изҳор менамоям.

Сарварони ду давлат ба пояи ҳайкал гулдастаҳо гузоштанд. Дар ин ҷо президентҳо ба намояндагони қавми украинӣ, ки дар Ӯзбекистон истиқомат доранд, вохӯрданд. Дар рафти сӯҳбати гарму ҷӯшон сухан аз хусуси диққату эътибори баланде, ки дар мамлакатамон нисбати рушди фарҳанги халқи украин, дӯстӣ ва ризоият байни ду халқ зоҳир карда мешавад, рафт.

Леонид Кучма ва Ислом Каримов мактаби рақами 110-умро дидан карданд. Сарварони ду мамлакатро дар ин ҷо бачагон дар бар либосҳои миллии украиниву ӯзбекӣ бо гулдастаҳо пешвоз гирифтанд. Президентҳо бо шароите, ки дар синфхонаҳои компутерии ин мактаб фароҳам оварда шудаанд, шиносо гардида, бо муҳассилин ва омӯзгорон сӯҳбат намуданд. Мактабхонон, ки дар ин ҷо сирру асрори корро бо компутерҳо меомӯзанд, аз хусуси орзуву омоли хеш нақл карда, ба забонҳои украиниву ӯзбекӣ сурудҳо хонданд.

Бо ҳамин сафари хидматии Президенти Ҷумҳурияти Украина Леонид Кучма ба Ӯзбекистон ба анҷом расид. Меҳмони воломақомро дар майдони ҳавоии Тошканд Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон Ислом Каримов гуселонид.

Озод РАҶАБОВ,
мухбири ЎзА.

«Ситораи Сиолковский»-ро дарёфт

Ба физики кайҳоншинос супурда шудани «Ситораи Сиолковский» дар минтақаи мо ҳодисаи нодир аст. Ба ин мукофоти Оҷонсии ҳавопаймоиву кайҳоншиносии Русия академик, Ходими шоистаи илми Ӯзбекистон Шавкат Воҳидов сазовор гаштааст.

Ҳамватани ситорашиноси маъруф Мирзо Улуғбек, фориғуттаҳсили факултаи физикаи Донишгоҳи давлатии Самарқанд Шавкат Аҳадович ҳаёт ва фаъолияти худро ба моддаҳои сахтгудоз ва кайҳон бахшид. Рисолаи номзадии худро дар Пажӯҳишгоҳи физикаи ядроии Академияи улуми Ӯзбекистон ҳимоя кард. Дар ин даргоҳи илм солҳои тӯлонӣ кор пеш бурда, дар Пажӯҳишгоҳи илмию тадқиқотии кристоллографияи Маскав рисолаи докторӣ ҳимоя кард.

Солҳои зиёд ба Иттиҳодияи илмию истеҳсолии «Коинот» роҳбарӣ намуда, ҳоло конструктори кулли он мебошад. Гуфтан ҷоиз аст, ки дар ин иттиҳодия дар замони худ дастгоҳҳои нодир ва василаҳои аҷиб ба вуҷуд оварда мешуд. Онҳо махсусан барои омӯзиши фазои дуру наздик муқаррар гаштаанд. Фаразан, термобусҳо, ки дар Моҳ ва Зӯҳра ва радифи маснӯъи Фабоси Миррих, ё василаҳои киштиҳои кайҳонии «Салют» ва «Мир» истифода шудаанд, маҳсулоти ҳамин иттиҳодия мебошад.

Фаъолияти омӯзгорӣ ва ҷамъиятии Шавкат Воҳидов дар Мактаби аэрокосмикии ҷумҳурӣ ва Бунёди байналхалқии аэроксмикии ҷавонон акси амиқи худро ёфтааст.

Шавкат Воҳидов на танҳо дар соҳаҳои номбурда, балки дар ҷодаи адабиёт низ заҳматҳо дорад, ки нақди адабӣ ва дастхатшиносӣ барои академики соҳаи физика аз ҷузъи ногусастании кору фаъолияти ҳаррӯзаи ӯ мебошад.

Ш. Воҳидов академики ҳафт академияи ҷаҳон мебошад ва медали навбатии «Ситораи Сиолковский», ки ба муносибати 70 солагии олим тақдим гаштааст, бешак подоше ба заҳматҳои олим аст.

Ш. ЗАЙНУДДИНОВ.

Кӯлҳо аз об лаболаб мешаванд

Ду сол боз шӯъбаи нукусии Бунёди байналхалқии наҷоти Арал марҳала ба марҳала ба рӯи об баровардани лоиҳаҳоеро ба сомон мерасонад, ки ба мӯътадил гардондани вазъи экологии ҳавзаи Арал нигаронда шудааст. Дар натиҷаи амалӣ гардондани тадбирҳои сершумор кӯлҳо, аз қабили Судече, Междуречье, Жалтирбас, халиҷҳои Мӯйноқ ва Балиқчӣ, ки майдони умумии ҳудудашон беш аз 110 ҳазор гектар мебошанд, бо об лаболаб гардиданд.

Мувофиқи лоиҳаҳо қариб даҳ иншооти мухталифи обгузаронӣ, беш аз сад километр сарбанд сохта шуданд. Дар бобати иҷрои ин корҳо саҳми бинокорони ҷамъиятҳои саҳҳомии ноҳияҳои Қӯнғирот ва Мӯйноқ калон аст, ки ба таркиби Ассотсиатсияи саҳҳомии «Оролсувқурилиш» шомиланд.

Дар бандари Балиқчӣ сохтмони ду иншоот, ки ҳар кадом дар як сония 10 метри мукааб обро ҷорӣ кунонда метавонанд, ба анҷом мерасад. Бинокорони Ҷамъияти саҳҳомии «Мӯйноқсувқурилиш» обекти мазкурро дар Соли нав ба истифода супурданианд.

—Навбати аввали лоиҳаи байналхалқии доманадор дар арафаи ба анҷомрасист,—мегӯяд директори шӯъбаи нукусии Бунёди байналхалқии наҷоти Арал Уббиниёз Аширбеков.—Навбати дуюми лоиҳаи мазкур, ки ба мӯътадил гардондани вазъи экологии минтақаи Арал, офият бахшидани олами ҳайвоноту наботот нигаронда шудааст, бешак аҳамияти хеле муҳим касб мекунад. Баробари ин боз 90 ҳазор гектар замин шодоб хоҳад гардид. Ба ин мақсад кӯлҳои сунъӣ ба вуҷуд оварда мешаванд. Обпартовҳои мавҷуда таҷдид гардида, майдонашон вусъат дода, баланд бардоштани сатҳи обашон дар назар дошта шудааст.

Аз ҳама муҳимаш, ҳаёт дар кӯлҳои хушкшуда аз нав ба роҳ монда мешаваду имконияти боз ривоҷ додани саноати моҳипарварӣ дар Қароқалпоқистон фароҳам меояд.

А.ОРТИҚБОЕВ,
мухбири ЎзА.

Фаъолияти занон дар Соли маҳаллаи обод

Аз ҷониби Президенти мамлакатамон Ислом Каримов Соли маҳаллаи обод эълон гардидани соли 2003 на танҳо ба минбаъда баланд гаштани мақоми иқтисодиву ҳуқуқии маҳалла боис мегардад, балки ба зиммаи он масъулияти калонро ҳам мегузорад. Дар ин бобат Амри Президент дар хусуси сомон додани Комиссияи ҷумҳурӣ оид ба таҳия ва ба рӯи об баровардани Барномаи «Соли маҳаллаи обод» аҳамияти муҳим касб мекунад. Дар ин бобат сухан дар маҷлиси васеи садорати Кумитаи занони ҷумҳурият рафт.

Дар маҷлис, ки таҳти сарпарастии ҷонишини Нахуствазир, раиси Кумитаи занони ҷумҳурият Д.Ғуломова гузашт, кормандони масъули кумитаҳои занони Ҷумҳурияти Қароқалпоқистон, шаҳри Тошканд ва вилоятҳо, сарварони вазорату идораҳои дахлдор иштирок намуданд.

Маҳалла вазифаи бузурги тарбиявиро баробари такя намудан ба анъанот ва урфу одатҳои асринаи халқамон ба иҷро мерасонад. Маслиҳатҳои оқилонаи оқсақолон дар мисоли таҷрибаи шахсии куҳансолон, ҳамсоягии нек ва ризоят дар шуури одамон ғояҳои некхоҳиро ҷойгир месозад. Дар ин бобат аҳливу тифоқӣ ва ризоияти ҳар як оила, иштироки фаъолонаи маҳаллаҳо ва кумитаҳои занон дар тарбияи авлоди наврас аҳамияти калон касб мекунад.

Дар маҷлис масъалаҳои алоқаманди муайян кардани вазифаҳои кумитаҳои занон ба муносибати Соли маҳаллаи обод, таъмини қарори Девони Вазирон дар бораи тадбирҳо оид ба рӯи об баровардани Барномаи ҷонибдории нишонидори табақаҳои камбисоти аҳолӣ, ки ба солҳои 2002-2003 таъин гардидаанд, мавриди баррасӣ қарор гирифтанд. Ҳамчунин ба масъалаҳои шуғли занон, махсусан занони деҳот, рушди тадбиргарӣ, соҳибкории хурду миёна диққату эътибори калон нигаронда шуданд.

Дар рафти муҳокимарониҳо самтҳои фаъолияти кумитаҳои занон дар Соли маҳаллаи обод муайян гардиданд. Зарурати андешидани тадбирҳои амалӣ оид ба кам кардани хароҷоти тӯйҳо, ҳар гуна тантанаҳои оилавӣ ва урфу одатҳо зикр ёфт. Баробари ин дар хусуси зарурати ҷонибдории нишонидори табақаҳои аҳолие, ки ба кӯмаки иҷтимоӣ эҳтиёҷманд ҳастанд, таъмини адолати иҷтимоӣ ҳангоми таъин кардани кӯмакпулиҳо ба оилаҳо ҳарф зада шуд. Аз хусуси васеъ ба роҳ мондани корҳои тарғиботиву таблиғотӣ дар байни аҳолии ноҳияҳову деҳаҳои дурдаст, ташкили ҳар гуна вохӯрихою сӯҳбатҳо дар гирди мизи мудаввар изҳори ақида карда шуд.

Назокат УСМОНОВА,
мухбири ЎзА.

Маркази солимгардонии Чорбоғ

Дар ноҳияи Бӯстонлиқи вилояти Тошканд маросими мутантани кушоиши Маркази солимгардонии «Чорвоқ оромгоҳи» ба амал омад.

Дар маросим ҳокими шаҳри Тошканд Р.Шоабдураҳмонов суханронӣ намуда, зикр кард, ки дар ҷумҳурият барои нигоҳ доштани сарватҳои табиӣ ва минбаъда таҳким бахшидани тандурустии ҳамватанонамон диққату эътибори махсус нигаронда шудааст. Мисоли равшани он ҳамин далел мебошад, ки маҳз як сол муқаддам дар ин ҷо бо ташаббуси Президент Ислом Каримов сохтмони маркази солимгардоние оғоз ёфт, ки ба тамоми талабҳои байналхалқӣ ҷавобгӯ мебошад.

Моҳи сентябри соли 2001 қарори Девони Вазирон қабул гардид, ки ба нигоҳ доштани сарватҳои табиии минтақаи истироҳатии Чимён-Чорвоқ ва рушди низоми истироҳат дар ин ҷо нигаронда шуда буд. Ба мақсади ташкили истироҳат минтақаи мазкур ба туфайли шароити мусоиди иқлимиаш ба ҷумлаи минтақаи табиии махсусан ҳифзшаванда дохил гардид. Чуноне ки дар қарор пешбинӣ гардида буд, сохтмони коллектори магистраливу канализатсионии Ғазалкент-Чорвоқ-Бақачӯл, истгоҳҳои насосӣ барои обҳои партов, вусъат додани иншоотҳои тозакуниву канализатсионии Чорвоқ ҳамаи он омили таъмини озодагӣ дар ин гӯшаи ниҳоят зебоманзари мамлакатамон ба ҳисоб меравад.

Ҳокимияти шаҳри Тошканд дар минтақаи мазкур сохтани се меҳмонхонаи сеситорадор, ду пансионат, истгоҳҳои иловагии баркӣ, ҳавзаи шиновари тобистона ва дигар обектҳоро барои истироҳати бофароғати истироҳаткунандагон пешбинӣ кардааст.

Ҳоли ҳозир навбати якуми марказ, меҳмонхонаи дорои 124 ҷои қабул ба дараҷаи андозаҳои байналқӣ сохта шудаасту дар фасли дилхоҳи сол на танҳо ба ҳамватанонамон, балки меҳмонони хориҷа низ хизмат мерасонанд. Ҳамчунин ба ихтиёри истироҳаткунандагон пунктҳои прокат, тарабхона, қаҳвахона, майдончаҳои варзишӣ дода мешаванд.

Дар тадбир Мушовири давлатии Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон И.Ҷӯрабеков, ҷонишини аввали Нахуствазири ҷумҳурият К.Тӯлаганов, ҳокими вилояти Тошканд Ӯ.Мирзоқулов иштирок намуданд.

Назокат УСМОНОВА,
мухбири ЎзА.

Дар суратҳо: 1. Намуди зоҳирии обектҳои Маркази тандурустии Чорвоқ.

Аксбардор:
Н.МУҲАММАДҶОНОВ.

Чорводорӣ

Зимистонгузаронӣ имтиҳони ҷиддист

Диққату эътибори калон, маҳорат, ҷасорат, ақлу идрок дар давраи зимистон аз чӯпонон барои серу пур ва беталаф нигоҳ доштани рамаҳо талаб карда мешавад. Аз рӯзҳои аввали моҳи декабр хеле сард омадани обу ҳаво, сар шудани зимистони қаҳратун ба зиммаи онҳо масъулияти ниҳоят калонро мегузорад.

Имрӯзҳо бо назардошти вазъи ба амал омада ҳар як корхона ва ташкилоти Қароқалпоқистон ба он саҳми худро мегузорад, то ки меҳнати чӯпонон то андозае сабук гардад. Ташкилотҳои васоятгар чӯпононро бо либоси гарм ва озуқа таъмин мекунанд.

Имрӯзҳо дар ихтиёри чӯпонҳои қароқалпоқистонӣ 145 ҳазору 260 сар чорвои реза мебошад. Дар ҳафт хоҷагии ба қарокӯлпарварӣ, як хоҷагии зотпарварӣ, ду хоҷагии ба бӯрдоқикунӣ тахассусонидашуда диққату эътибори зарурӣ ба он нигаронда шудааст, то ки зимистон гарму сер ва чорво беталаф аз он бароварда шавад.

Раиси Жокарги Кенгеси Ҷумҳурияти Қароқалпоқистон Мӯсо Ерниёзов ба мақсади шиносоӣ бо вазъи кор дар отарҳо, шароите, ки ба чӯпонон фароҳам оварда шудаанд, хоҷагиҳои чорводории ноҳияҳои Тахтакӯпир, Қароӯзак, Берунӣ ва Элликқалъаро аз назар гузаронд.

(ЎзА).

Пахтакорӣ

Кадом навъ беҳтар аст?

Ба даст овардани ҳосили хушсифату фаровон пеш аз ҳама ба яке аз омили асосии соҳа—тухмипарварӣ ва селексия вобастагӣ дорад. Баробари ин дар майдонҳои хоҷагиҳо ҷойгир сохтани навъҳои тезпазу баландҳосили навъи пахтаи дорои сифати баланди нах ҳам аҳамияти муҳим касб менамояд. Аз ҳамин сабаб навъҳои пахта дар майдонҳо ҳар сол бо назардошти шароити хоку иқлими ҳар як хоҷагӣ, ноҳия ва вилоят кошта мешавад.

Мувофиқи қарори Девони Вазирон аз 25 декабри соли 1998 додани ҳаққи иловагӣ ба хоҷагиҳои тухмипарварӣ, олимон-навъпарварон ва субъектҳое татбиқ гардид, ки бо тухмипарварӣ машғуланд. Агар соли 2000 ба ин мақсадҳо ҳафт миллиард сӯм харҷ гардида бошад, соли гузашта ин нишондиҳанда ба 11 миллиард сӯм расид.

Ба мақсади баланд бардоштани ҳосилнокии пахта аз амалияи кишти навъҳои пештар пухтарасидаву вале худро сафеднакарда даст кашида мешавад. Масалан, ҳафт-ҳашт сол муқаддам дар саҳроҳои мамлакатамон беш аз сӣ навъи пахта кошта мешуд. Акнун миқдори онҳо то ба 12 навъ кам гардидааст.

Дар асоси қарори Девони Вазирон аз 19 декабри соли 2001 барои ҳосили соли кунун ба беш аз 1 миллиону 421 ҳазор гектар коштани ҳафт навъи тезпаз, 12 навъи миёнапаз, чор навъи пешомаднок ва нав пешбинӣ гардида буд. Дар маҳалҳо кишт дар майдонҳои асосии номбаргардида мувофиқи ҳуҷҷатҳои навъӣ кошта шудаанд.

Се соли охир ба кам гардидани истифодаи пунбадона ба як гектар муваффақ гардидем. Ба кишти як гектар аз 123 то 87 килограмм пунбадона истифода бурда шуд. Вале дар як қатор ноҳияҳо нишондиҳанда дар ин бобат ҳамоно баланд мебошад.

Дар мамлакатамон барои ҳосили соли оянда ба қадри кофӣ тухмӣ захира гардидааст. Тадқиқотҳои лабораторӣ собит мекунанд, ки нишондиҳандаҳои асосии тухмии тайёргардида ба талабҳои андозаҳо пурра мувофиқат мекунанд. Акнун гап дар сари вақту оқилона гузарондани кишт ва ба даст овардани ҳосили пешбинигардида мебошад.

Дар ин бора сухан дар маҷлис дар Вазорати кишоварзӣ ва хоҷагии об бахшида ба коштани навъҳои тухмии ҳосили соли оянда рафт. Дар маҷлис, ки таҳти сарпарастии Мушовири давлатии Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон Исмоил Ҷӯрабеков гузашт, сарварони вазорату идораҳои дахлдор, кумитаҳо, ширкатҳо ва ташкилотҳои маҷмӯи агросаноат, вазири кишоварзӣ ва хоҷагии оби Ҷумҳурияти Қароқалпоқистон, ҷонишинони аввали ҳокимони вилоятҳо, олимон-селексионерон, намояндагони як қатор хоҷагиҳои пешқадами ширкативу фермерӣ иштирок намуданд.

Дар маҷлис тавсияҳо оид ба дуруст коштани навъҳои пахта барои ҳосили соли оянда дода, зарурати пурзӯр кардани диққату эътибор ба ҷиҳатҳои муҳими масъалаи мазкур, аз қабили интихоби навъи тезпазу баландҳосили соҳиби нахи хубе, ки талабгорони зиёде дорад, зикр ёфт.

Дар маҷлис ҷонишини Нахуствазир, вазири кишоварзӣ ва хоҷагии об Н.Юсуфов иштирок намуд.

Олим НОРБЕКОВ,
мухбири ЎзА.

Тӯҳфаҳои солинавӣ

Ҳар кас, ҳар як хонадон, ҳар як ҷомеа мехоҳад, ки ҳар як иду ҳар як санаи фархундаро хушу хурсандона, дар атрофи дастархони сернозу неъмат гузаронанд. Ва Соли нав ҳам аз он орӣ нест. Ба дастархони солинавӣ ва тадбирҳои солинавӣ махсусан арча, ҳар гуна бозичаву чароғҳои мухталифранг, Бобои Барфӣ, Духтари Барфӣ, ҳар гуна қаҳрамонҳои афсонаҳо шукӯҳи тамоман дигар мебахшанд. Бо назардошти ана ҳамин коркунони корхонаи муштараки ӯзбекистониву итолиёвии «Совпластитал» ҳам тӯҳфаҳои ба худ хосро тайёр намудаанд, ки онҳо аз Арчаву бозичаҳои он сар карда, то ҳар гуна чароғҳо, дигар асбобу ускунаи ороишӣ иборатанд.

Ва ин маҳсулот алҳол дар мағозаҳои фирмагии корхонаи муштарак фурӯхта мешавад ва теъдоди онҳо ба шаш адад баробар аст. То ҳол миқдори мағозаҳои фирмагӣ дар бозорҳои шаҳр панҷ адад буд. Бо назардошти талаби харидорон ва сермасриф будани маҳсули дасти коркунони худро ба назар гирифта, онҳо дар бозори «Бешёғоч» ҳам мағозаи навбатии фирмагии худро кушоданд ва алҳол дар ин ҷо маҳсулот ба пули нақд ва тавассути пул гузарондан фурӯхта мешавад.

Шумо аз ин ҷо баробари ҳар гуна тӯҳфаҳо арча ва бозичаҳои онро нисбати нархи бозор арзон харид карда метавонед. Аз ҳама муҳимаш дар ин ҷо барои ёру дӯстон, пайвандон тӯҳфаи зарурировро пайдо хоҳед кард.

(Мухбири худамон).

Ба муносибати даҳсолагии Конститутсияи Ҷумҳурияти Ӯзбекистон

Маҳсули хирадмандии сиёсӣ ва тафаккури мардум

<u>Имрӯзҳо, вакте ки даҳсолагии қабул гардидани Конститутсияамонро васеву мутантан таҷлил намудем, вазифаи умдаи дар ҳаёт татбиқ гардидани онро бояд мудом дар хотир дошта бошем. Зеро ҳамагон хуб дарк мекунанд, ки танҳо бо таърифи Қонуни Асосӣ ба бисёр чиз муваффақ гардиданамон аз имкон берун мебошад. Аз ин рӯ, ҳаматарафа омӯхтану дар ҳаёт татбиқ кардани нуктаҳои Қонуни Асосӣ, баланд бардоштани маданияти ҳуқуқӣ, саросар бартараф кардани бесаводии ҳуқуқӣ вазифаи умдаи имрӯза ба ҳисоб меравад. Эҳтироми қонун, риояи қонун бояд мизони асосии ҳаётамон гардад.</u>

XI. Итоаткорӣ ба қонун—шарти муҳими давлати демократии ҳуқуқбунёд

Маълум аст, ки дар давлатҳои демократии мутараққӣ ягон шаҳрванд, ягон инсон ҳифзи ҳаёти ҷамъиятӣ ва шахсии худ, манфиатҳои қонунии хешро бидуни Конститутсия тасаввур карда наметавонад. Бо дигар суханон баён кунем, вай дар ҳаёти рӯзмарраи хеш бештар ба нуктаҳо дар бораи ҳуқуқҳое муроҷиат мекунад, ки дар Қонуни Асосӣ акси худро пайдо кардаанд. Онҳо дар Конститутсия такягоҳ ва ҳифозатгари худро мебинанд.

Мутаассифона, ҳарчанд аз қабули конститутсияи мо даҳ сол сипарӣ шуда бошад ҳам, на дар ҳама ҷо омӯзиши он мувофиқи талаби замон ба роҳ монда шудааст. На ҳар як шаҳрванди Ӯзбекистон мазмуну мундариҷа ва моҳияти Конститутсияамонро ба таври ҳаққонӣ дарк мекунад, онро сар-сарӣ меомӯзад. Аз ин рӯ Амри Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон «Дар бораи ташкили омӯзиши Конститутсияи Ҷумҳурияти Ӯзбекистон» қабул гардида, як қатор тадбирҳои доманадорро пешбинӣ кардааст, ки алҳол дар ҳаёт татбиқи амалии худро пайдо карда, натиҷаҳои аввалини матлуби худро мебахшад.

Акнун саволи ҳаққонӣ бармеояд: ба ин кор кӣ масъул асту аз онҳо чӣ талаб карда мешавад?

Дар бобати таъмини волоият пайдо кардани қонун баробари тамоми шаҳрвандон пеш аз ҳама мақомоти ҳифзи қонуну тартибот, минҷумла, прокуратура, суд, милиса, мақомоти андозу гумрук ва дигар мақомоти назоратбаранда масъулияти худро баланд бардошта, шахсони нопокеро бераҳмона ба ҷавобгарӣ кашанд, ки ба таъмини волоият доштани қонун, риояи қонун халал мерасонанд. Ва ин нукта пеш аз ҳама ба иллатҳои аз замони кӯҳна меросмонда, аз қабили беинсофӣ, ришватхӯрӣ, тамаъгирӣ, коррупсия, зӯроварӣ, маҳалгароӣ ва хешу ақрабопарастӣ алоқаманд мебошад.

Ин иллатҳо дар бадали ҳукмронии ҳафтоду чор соли сохти шӯравӣ мағз андар мағзи одамоне ҷойгир шудааст, ки дар ҳамон сохт зиндагӣ кардаанд ва тарбия ёфтаанд. Зеро дар ҳамон ҷамъияту сохт дар бораи қонун, моҳият, аҳамият ва нақши он дар ҷамъият кам андар кам ҳарф зада мешуд. Сабабаш маълум буд: дар шароити сохтори пештара мақоми қонун ва қонунбарориро мафкураи коммунистӣ, қарорҳои ҳизб муайян мекард. Ва ин мафкураи бардурӯғ ба ҳама ҷо — ҳам ҳаёти давлат, ҳам ҷамъият ва ҳам ҳаёти шахсон ва ҳатто корҳои дохилаи оилавӣ сар халонда, дар ҳама ҷо як хел ҳукмфармоӣ кардааст.

Албатта, инро ба авлоди навраси кунунӣ гӯед, бовар намекунад ва ҳатто хандааш ҳам меояд. Вале калонсолон, алалхусус ҷавононе, ки дар вақти салтанати пештара ба камол расидаанд, инро хуб медонанд. Чунки ҳамаашро аз сар гузарондаанд.

Табиист, ки ин иллатҳо дар шуури одамон то ба охир решакан нагардидаанд. Ва осори он то ҳол ҳис карда мешавад. Чунки ҳамон вақт онҳо на дар зери таъсири Қонуни Асосӣ, балки ғояҳое умр ба сар бурданд, ки то ба дараҷаи фармон расида буд. Ва солҳои охири истиқлолият барои аз ин иллатҳо ҷиддан халос шудан қадамҳои ҷиддӣ гузошта шуда, шиори «аз давлати муқтадир ба ҷамъияти пуриқтидори шаҳрвандӣ» дар ҳаёти рӯзмарраамон мақоми муҳим ишғол намуда, як қатор вазифаҳои мақомоти марказии давлатӣ ба зиммаи мақомоти маҳаллии ҳокимияту идораи давлатӣ ва мақомоти худидораи шаҳрвандон гузошта мешаваду дар бобати халос шудан аз иллатҳои пештара, аз он ҷумла итоаткорӣ ба давлат кӯмаки калон мерасонад.

Акнун саволи ҳаққонӣ ба миён омаданаш мумкин аст: дар мамлакати мо ҳам дараҷаи баланди эҳтиром нисбати Конститутсия ва қонунҳои қабулгардидаро оё таъмин кардан мумкин аст? Оё бо кадом роҳ таъмин карда мешавад?

Ин корро кардан мумкин аст ва ба он ягон кас шакку шубҳа накунад ҳам мешавад. Чунки мо сохтани давлати демократии ҳуқуқбунёд ва ҷамъияти озоди шаҳрвандиро мақсади асосии худ қарор додаем, албатта, ба дараҷае мерасем, ки алҳол дар давлатҳои демократии аз нигоҳи иқтисодӣ мутараққӣ ҳукмрон асту меъёру асос дар онҳо итоаткорӣ ба қонун мебошад. Чунки дар хуни халқи мо эҳтиром нисбати қонун асрҳои аср боз ҳукмрон асту вале сохти пештараи тоталитарӣ онро то андозае суст гардонд ва баробари ба даст омадани истиқлолияти миллӣ ин тинати ба халқамон хос боз забона зада, алҳол дар ҳаёт мавқеи мустаҳками амалии худро пайдо мекунад.

Як далелро алоҳида таъкид кардан лозим меояд. Дар бобати таъмини итоаткорӣ ба қонун, риоя ба қонун нақши мақомоти судиву ҳуқуқу тартибот махсусан калон аст. Зеро таҷрибаи таърихӣ собит кардааст, ки чӣ тавр кормандони ин ташкилоту муассисаҳо маҳз ба қонунҳо муносибат доранд, шаҳрвандони оддӣ ба он нигоҳ карда, барои худ масъалаи эҳтиром ва риоя кардани қонунҳоро ҳаллу фасл мекунанд. Яъне дар рӯҳи муносибати боэҳтиромона нисбати Конститутсия, итоаткорӣ ба қонунҳо тарбия намудан дар ҷамъияти мо аз бисёр ҷиҳат пеш аз ҳама ба мақомоти давлатӣ—хоҳ суд, хоҳ додситон, милиса ва хоҳ мақомоти адлия, алқисса ба ононе вобаста аст, ки дар ин идораҳо кор мекунанд. Вале чунone ки панҷ панҷа баробар нест мегӯянд, дар байни коркунони ин мақомот ҳанӯз шахсоне ҳастанд, ки дар навбати аввал ғами хешро мехӯранду баъд ба иҷрои қонун ғамхорӣ зоҳир менамоянд. Дар он сурат онҳо аз дигарон чиро талаб карданашон мумкин аст? Агар онро мухтасар тавзеҳ диҳем, онҳо аз дигарон риоя кардани қонунҳоро талаб мекунанду худашон бошанд, онҳоро инкор мекунанд. Ва ин нуктаро амиқан таҳлил намуда, набояд фаромӯш кард, ки эҳтироми одамон нисбати қонун бо эҳтироми аҳолӣ нисбати ҳокимият узван пайваст аст.

Барои раҳоӣ бахшидан аз ин иллатҳо чӣ бояд кард? Дар навбати аввал зарур аст, ки тарбияи ҳуқуқӣ пурзӯр карда, маданияти ҳуқуқии одамон баробар бо фарҳанги умумиашон бечуну чаро баланд бардошта шавад. Яъне дар ҳама ҷо аз боғчаи бачагон сар карда то маҳалли истиқомат саросар омӯзондани Конститутсия ва қонунҳо зарур мебошад.

Баъдан, дуруст интихоб карда, ба вазифаҳо таъину интихоб кардани кадрҳои роҳбарикунанда дар бобати таъмини риояву итоаткорӣ ба қонун нақши муҳиме мебозад.

Дар бобати итоаткорӣ ба қонун тарбия намудани аҳолӣ, ҳамчунин босамар гардидани фаъолият, пешгирӣ кардани қонуншиканӣ нақши назорат ҳам калон аст. Мо дар ин ҷо назорати мақомоти назораткунандаро дар назар надорем. Ин назорати ҷамъиятӣ мебошад. Яъне баробари қадамҳои боэътимод гузоштан ба сӯи ҷамъияти шаҳрвандӣ як қатор вазифаҳои назоратии давлат ба зиммаи ташкилотҳои ҷамъиятиву ғайридавлатӣ, иттиҳодияҳо ва ҷамъомади шаҳрвандон мегузарад ва он ба ғояи мо гузаштан аз давлати пурқувват ба ҷамъияти пуриқтидори шаҳрвандон пурра созгорӣ пайдо мекунад.

Халқи мо соҳиби мақомоти нодири ба худ хоси идораи ҷамъиятӣ мебошад, ки онро бо дигар сохторҳо қиёс кардан мумкин нест. Ва он низоми маҳалла мебошад, ки дар бадали садсолаҳо ва махсусан дар солҳои истиқлолият мувофиқи талаби давру замон такмил мeёбад. Медонем, ки ин сохтор фаъолияти серҷанбаву доманадорро оид ба таҳкими сулҳу осоиш ва мӯътадилӣ, зоҳир кардани шафқату хайрот нисбати одамон ва тарбияи ҷавонон амалӣ мегардонад ва он яке аз рукни асосии назорати ҷамъиятист. Вале, мутаассифона, он ҳамчун усули нодири худидора нерӯи бузургро дар бобати назорати ҷамъият соҳиб асту то ҳол ба қувваи ҳалкунанда мубаддал нагардидааст.

Дар бобати таъмини риояву эҳтироми қонун нақши омӯзиши Конститутсия ва қонунҳо низ хеле калон аст. Пас ҳамин тавр бошад, ба мо зарур аст, ки мазмуну мундариҷаи онҳоро ҳамаҷониба омӯзем, тавзеҳ диҳем ва дар амал истифода бурдани Конститутсияеро фаҳмем, ки маҳаки ҳаёти ҷамъиятӣ ба ҳисоб меравад. Аз ин рӯ баъди интишор гардидани Амри Президент дар бобати омӯзиши Конститутсия тавзеҳи он дар боғчаи бачагон ба роҳ монда шуд, дар мактабҳо дарсҳоро дар ин бобат мегузаронанд, дар муассисаҳои таълими миёнаи махсусу олӣ онро ба сифати яке аз дарси махсус таълим медиҳанд. Дар корхонаву ташкилотҳо, муассисаҳо, маҳали истиқомат омӯзиши Қонуни Асосӣ ба роҳ монда шудааст. Дар ин машғулиятҳо пеш аз ҳама дар хусуси он сухан меронанд, ки Қонуни Асосӣ комёбии бузурги таърихии халқи мо дар солҳои истиқлолият мебошад. Конститутсия барои мо на танҳо барномаи муҳимтарини ҳаётии арзи амал, балки фахру ғурур, ҳифозатгари боэътимод барои тамоми одамоне мебошад, ки дар ин сарзамин новобаста аз миллат, забон, эътиқод умр ба сар мебаранд.

Алқисса, омӯзиши Конститутсия дар бобати баланд бардоштани маданияти ҳуқуқии аҳолӣ, волоият доштани қонунҳо, риояи қатъӣ ба онҳо нақши калоне мебозад.

XII. Ба ҷои хотима

Ба касе пӯшида нест, ки ҳар як ҷамъият ояндаи ҳаёти худро ба нақша мегирад, баҳри фароҳам овардани таҳкурсии мустаҳкам ба он саъю кӯшиш менамояд. Агар аз ин нуқтаи назар нигоҳ кунем, комёбии асосии давлатамон, ҷамъиятамон Конститутсияи Ҷумҳурияти Ӯзбекистон мебошад. Зеро Қонуни Асосӣ симо ва обрӯи давлатро муайян мекунад. Тавассути ана ҳамин Қомус ҷаҳон давлатро ҳамчун давлат, миллатро ҳамчун миллат мешиносад. Конститутсияи мо азму ирода ва рӯҳи халқамон, шуури ҷамъиятӣ ва дараҷаи фарҳангии онро муйян мекунад. Аз ин рӯ, Қонуни Асосиро бе ягон муҳобот маҳсули хирадмандии сиёсӣ ва тафаккури мардумамон номидан мумкин аст. Зеро дар таҳияву муҳокимаи он тамоми халқ иштирок намудааст. Аз ин рӯ онро бо як ҷумла ифода намоем, Конститутсия ин маҳсули тафаккур ва эҷодиёти халқ аст.

Акнун вазифаи муҳимтарин ҳаматарафа омӯхтану дар ҳаёт амалан татбиқ кардани нуктаҳои он мебошад. Дар он сурат бе ягон душворӣ давлати демократии ҳуқуқбунёд ва ҷамъияти озоди шаҳрвандӣ сохта, ба чӣ қудрат ноил будани халқамонро нишон додан мумкин мегардад.

Барои тарғиби он аз тамоми воситаву имкониятҳо моҳирона истифода бурдан лозим аст. Аз он ҷумла, дар маҳалҳо намоишгоҳҳо бахшида ба Қонуни Асосӣ намоиш дода мешаванд. Боғу хиёбонҳо созмон меёбанд. Якеи он дар назди Донишгоҳи иқтисодиёти Тошканд арзи ҳастӣ карда, тадбирҳои муҳим дар ин бобат маҳз дар ҳамин маскан гузаронда мешаванд ва таъсирнокии онро баланд мебардоранд.

Алҳол ғояи созмон додани Осорхонаи Конститутсия аз тарафи зиёиён пеш гузошта мешавад, ки боиси дастгирист. Агар мо ин корро кунем, дар он сурат ба комёбиҳое филфавр сарфаҳм меравем, ки ба туфайли Қонуни Асосӣ ба даст омадаанду эҳёи ҷумҳуриятамон, гузоштани пойдевори тавонои истиқлолияти моро таҷассум мегардонад. Он бори дигар нишон медиҳад, ки давлати моро давлат, миллати моро миллат гардондааст.

Комёбиҳо аз они худамон аст. Акнун лозим меояд дар бораи камбудиҳо бештар ҳарф занем, аз паи тезтар бартараф сохтани онҳо гардем. Чунки онро касе аз берун омада ислоҳ намекунад. Оё беҳтар нест, ки онҳоро худамон ошкоро эътироф намоем ва худамон барҳам занем?

Дар ин бобат ҳар якеамон бояд пеш аз ҳама бо корҳои иҷрокардаамон дар назди виҷдон, дар назди халқамон ва аҳли ҷамъият ҷавоб гардонем. Ва ин буд сабақҳои мухтасар дар бораи Қонуни Асосӣ.

Т.ЭҲСОН.

Навгониҳо

Семоҳагии ободгардонӣ

Нақшаи тадбирҳо оид ба гузарондани семоҳагии ободгардонӣ ва сабзу хуррамгардонии вилояти Қашқадарё таҳия гардидааст ва корҳо дар ин самт оғоз ёфтаанд. Мувофиқи он то 15 марти соли оянда дар ҳамаи маҳаллаҳо ва гузарҳо, дар атрофи бошишгоҳҳои саҳроии хоҷагиҳои ширкативу фермерӣ, қитъаҳои замине, ки ба пудратчиёни оилавӣ ва фермерон ҷудо карда шудаанд, ниҳоли дарахтони боровару манзаравӣ шинонда, ҷӯю каналҳои обёришаванда тоза карда мешаванд. Ҳамчунин обод гардондани биноҳои нави мактабҳо, коллеҷҳо, пунктҳои духтурии деҳоте, ки соли 2002 ба истифода супурда шудаанд ва сабзу хуррамгардонии ҳудудҳое, ки ба раёсатҳои вилоятии таълими халқ, таълими миёнаи махсус, касбу ҳунар ва нигаҳдории тандурустӣ мансубанд, дар назар дошта шудаанд. То иди Наврӯз пурра аз тармим баровардани иншоотҳои варзиширо пешбинӣ кардаанд.

Бозори нави Асака

Дар шаҳри Асакаи вилояти Андиҷон бинои бозори нави универсалӣ дари худро боз намуд, ки ба талабҳои андозаҳои байналхалқӣ пурра ҷавобгӯст. Маҷмӯи тиҷоратӣ мувофиқи анъаноти меъмории миллӣ сохта шудааст ва кулли шароитро барои деҳқонон, тадбиргарон ва харидорон фароҳам овардааст.

Дар бозори нав, ки майдони умумиаш қариб ба чорсад гектар баробар аст, 650 шабакаи савдои болопӯшида амал мекунаду дар шароити дилхоҳи табиӣ шароити заруриро фароҳам меоварад. Ҳамчунин 132 мағозаи тиҷоратӣ, 8 ошхона, меҳмонхонаи дорои 30 кат, хонаи борнигаҳдорӣ, истгоҳ барои мошинҳо ба харидорону фурӯшандагон ва меҳмонон хизмат мерасонад. Барои иҷрои корҳо қариб 2 миллиард сӯм харҷ гардидааст.

Маҳсулоти «Садда»

Фирмаи истеҳсолии «Садда»-и ноҳияи Тошлоқи вилояти Фарғона ба истеҳсоли маҳсулоти сермасриф—риштаи таъиноти ҷарроҳӣ шурӯъ намуд. Мутахассисон ба сифати маҳсулот баҳои баланд доданд.

Дар натиҷаи ба кор шурӯъ кардани фирма 38 нафар ҷавонписару духтари маҳаллӣ бо шуғли доимӣ фаро гирифта шуданд. Иқтидори корхона, ки ба соле тайёр кардани 7 миллион метри тӯлонӣ риштаи таъиноти ҷарроҳӣ муқаррар гардидааст, ҳамчунин барои омода сохтани атлас ҳам истифода бурда хоҳад шуд.

(Аз рӯи хабарҳои оҷонсиҳои иттилоотӣ таҳия гардидааст).

«Бурдборӣ натиҷа дод»

—Мегӯяд раиси хоҷагии ширкатии ба номи Б. Омонов Олимҷон Ҷӯраев.

Хоҷагии ширкатии ба номи Б. Омонов дар ноҳияи Узуни вилояти Сурхондарё аз хоҷагиҳои номдор ба шумор меравад. Заминҳои корами хоҷагии номбурда ба чанд хоҷагиҳои фермерӣ ва ширкатӣ тақсим гаштааст. Ҳоло дар ин хоҷагии ширкатӣ 730 гектар замини корам мавҷуд аст. Аз ин ҳисоб кишоварзон ба 416 гектари он ғалла ва дар 314 гектараш пахта мекоранд. Соли ҷорӣ кишоварзон ба инҷиқиҳои табиат нигоҳ накарда, аз пахта ва ғалла ҳосили баланд ба даст оварданд. Хоҷагӣ имсол низ нақшаи пахтаро дар ноҳия аз аввалинҳо шуда таъмин намуд. Дар бораи корҳои саҳроӣ ва дигар комёбиҳову муаммоҳои хоҷагӣ сарвари он Олимҷон Ҷӯраев ба паёмнигори рӯзнома чунин нақл намуд.

- Соли ҷорӣ барои кишоварзони ҷумҳурӣ ва ноҳияи мо басо душвор буд. Ба ҳамаи мушкилиҳо нигоҳ накарда, кишоварзони хоҷагии ширкатии ба номи Б. Омонов бурдборона заҳмат карданд. Ба ҳамагон маълум аст, ки соли ҷорӣ сербориш омад. Кишоварзон дар як қитъа ду-себорӣ пахта коштанд. Пуртоқатӣ ва меҳнаткаринии кишоварзон натиҷаи хуб дод. Мо нақшаи ғалларо пурраву барзиёд иҷро кардем. Иҷорачиёне буданд, ки аз ҳар гектар аз 43-45 то 50 сентнерӣ ғалла ғун карда ,ҳам реҷаи давлатӣ ва ҳам анбори худро пур карданд. Мо аз ин комёбиҳо рӯҳ гирифта парвариши пахтаро ҳам хуб ташкил намудем. Ҳосилнокиро ба 35 центнерӣ расонидем. 80 фоизи пахтаро ба давлат бо навъи аввал супоридем.

Дар ин комёбиҳо ҳиссаи иҷоракор Қарасоч Латифова, ки аз 1,5 гектар 64, 5 сентерӣ ҳосил ба даст овард, калон аст. Ронандагони мо Саъдулло Раҷабов, Абдуқаҳҳор Абдураҳимов, Саидвафо Ҷумъаев, Равшан Қурбонов, Ҳазрат Ботиров, Эшонқул Назаров, Ҳасан Комилов, Бек Мирзаев, Ӯткир Маллаев низ пурсамар меҳнат карданд.

Имсол ба майдони 416 гектар ғалла коштем. Ҳоло сабзаи тару тозаи ин заминҳо чашмро мебаранд. Имрӯзҳо ба таъмири техника машғулем. Ният дорем, ки тамоми техникаи мавҷударо пурра ва босифат аз таъмир бароварда, ба кори саҳро омода кунем.

Ногуфта намонад, ки хоҷагӣ инчунин 922 сар гӯсфанди ҳисорӣ дорад. Соли гузашта аз ҳар сад сари он 92-тоғӣ барра гирифтем. Имсол бино ба ҳисобу китобҳои пешакӣ 56 миллиону 333 ҳазор сӯмина фоида ба даст меоварем. Ният дорем, ки ин маблағро баҳри боз ҳам ривоҷу равнақ додани хоҷагӣ, ободонии он, некӯаҳволи кишоварзон истифода бубарем.

Мусоҳиб Нуралии РАҶАБ, паёмнигори «Овози тоҷик».

Соли эъзози куҳансолон

Орзуи Сулаймонбобо

Эҳтиром ба анъана ва урфу одатҳои мардумӣ метавон гуфт маҳаки асосии мафкураи ҷомеа мебошад. Эъзоз намудани куҳансолон низ яке аз анъанаҳои маънавияти халқ аст. Зеро дар рӯзгори ҳамарӯза онҳо роҳи зиндагии моро мунаввар месозанд. Ҳофизи Шерозӣ мефармояд:

Насиҳат гӯш кун ҷоно, ки аз ҷон
дӯсттар доранд,
Ҷавонони саодатманд панди
пири доноро.

Илова бар ин панду насиҳатҳои сершумор доир ба эҳтироми кӯҳансолон мавҷуд, ки водор месозад мақоми онҳоро бидонему сазовори дуои некашон гардем. Ҳар кас дар зиндагӣ мебинад ва мушоҳида мекунад, ки дар хонадоне, ки баимон ҳаст, файзу барака низ ҳаст.

Яке аз ҳамин гуна хонадонҳо оилаи Мавлоновҳо аз шаҳри Бухорост. Пешомад ё саромади имрӯзаи хонадон Сулаймон Мавлонов марди солдидаву аз ҳаёт таҷрибаандӯхта шоҳиди ҳодисаҳои гуногун аст. Дар ҳаёт ӯ ҳамеша кӯшидааст ба мардум хизмат расонад ва мушкили корафтодаеро осон гардонад. Вай ин рафторро саодати умр меҳисобад. Сулаймонбобо яке аз он солдидаҳои Бухорои шариф аст, ки манбаи ифтихори насли имрӯза мебошад.

Дар маҳалла ӯро хурду калон мешиносанду эҳтиромаш мекунанд. Чунки ҳеҷ як тӯю маросим бе маслиҳат ва иштироки ӯ намегузарад. Солҳои зиёд вакили маҳалла буд ва ба ҳамин қарибиҳо баъди бемории дил аз иҷрои вазифа озод гашт. Вале Сулаймонбобо Мавлоновро мардум ҳурмат карда, номашро ба некӣ ёд мекунанд. Нигоҳ доштани тартибу интизом, озодагӣ ва ободонӣ ҳамеша дар маркази диққати ӯ буд. Ҳангоми тӯю маъракаҳо роҳ надодан ба хароҷоти барзиёдатӣ, сарфакориро талаб ва тарғиб менамуд. Баҳри мустаҳкамии оилаҳои навбунёд панду насиҳат мехонд. Зеро пояи хушбахтии инсон хушбахтии оила аст, батаъкид мегуфт мӯйсафед.

Сулаймон Мавлонов соли 1925 дар Бухорои шариф дида ба дунё кушодааст. Бо тақозои тақдир ба ноҳияи Шофиркон кӯч баст. Дар он ҷо ба камол расида таҳсили илм кард. Дар шаҳри Самарқанд ба омӯзишгоҳи кишоварзӣ дохил шуда,ба тахассуси зооинженер соҳиб мешавад. Солҳои дароз аз рӯи ихтисос меҳнат мекунад ва тамоми ноҳияро савораю пиёда тай мекунад.

Бо тақозои тақдир дар Шофиркон бо Ҳайитой Мавлонова ҳамхона мегардад. Дар давоми солҳо соҳиби панҷ писару чор духтар мегардад ва онҳоро ба камол мерасонад. Чашмони Сулаймонбобо аз камол ва ҷамоли фарзандонаш нур мегирад.

— Соли 1970 нағз дар хотирам нақш бастааст. 14-уми моҳи март ба зодгоҳам, Бухорои шариф баргашта омадам. Албатта, меҳри он ҷое, ки хуни ноф рехтааст, ҳамеша ба худ мекашад. Якчанд сол дар ташкилоти савдои шаҳр ба сифати мудири анбор адои вазифа намудам. Сарвари маҳалла будам. Солҳо низ гузаштанд. Фарзандонам соҳиби илму ҳунар ва дару хона ҳастанд, ки ман аз ин хотирҷамъ ҳастам. Бисту панҷ набера дорам. Орзу мекунам, ки дигарон низ мисли ман давлати пириро бинанд,—мегӯяд Сулаймонбобо.

Ҳамсари ӯ Ҳайитхола низ пиразани зиндадилу серҳаракат, соҳибхонаи оқилаю рамузфаҳм. Ҳамеша дар атрофи ҳамсараш парвона. Ҳангоме, ки онҳоро як ҷо мебинед, ба ваҷд меоед.

Фарзандон ҳама дар ҳаёт мисли падару модар дар хизмати мардум камарбастаанд. Нахустинашон Бахтиёр дар идораи давлатӣ, Исмоилу Ибодулло корманди соҳаи коммуналӣ, Мамлакат бошад, муаллимаи Донишкадаи тиббии Самарқанд аст. Фазилат, Сабоҳат, Санавбар ва Ҳаёту Ҳамза ҳам соҳиби касбу кори худ мебошанд.

Дар кӯчаи Афросиёби шаҳри Бухоро хурду калон ҳама оилаи онҳоро хуб медонанду бо назари ҳавас менигаранд.

Сулаймонбобо ҳамеша шукр мегӯяд ва илтиҷо мекунад, то ки осоиштагии мамлакат баркарору ободониву фаровонӣ бошад.

Ш.ФАРИДОВ, шаҳри Бухоро.

Босамар ба анҷом расид

Мувофиқи Амри Девони Вазирон аз 15 ноябр то 15 декабри соли кунун «Якмоҳагии бехавфӣ аз сӯхтор» гузаронда шуд.

Вазорати умури дохила ба мақсади иҷрои амр нақшаи тадбирҳои ташкиливу амалиро дар бобати ба рӯи об баровардани якмоҳагии бехавфии сӯхтор таҳия намуд. Ҳамчунин Сарраёсати бехавфӣ аз сӯхтор якҷоя бо идораҳои дахлдор тадбирҳои заруриро андешид. Мувофиқи амр Шӯрои Вазирони Ҷумҳурияти Қароқалпоқистон, ҳокимиятҳои вилоятҳо ва шаҳри Тошканд комиссияҳоро оид ба ташкилу гузарондани якмоҳагӣ созмон доданд.

Тадбири мазкур, ки барои босамар гардондани таъмини бехавфӣ аз сӯхтор нигаронда шуда буд, баъди таҳлили корҳои ба иҷро расида нишон дод, ки нақшаҳо дар ҳаёт татбиқи амалии худро ёфта, барои босамар гаштани корҳо дар ин бобат омили муҳим гардидаанд. Дар бадали тадбир обектҳо қатъӣ назар аз шакли моликият ва мансубияти идоравӣ, корхонаҳо, ташкилотҳо, муассисаҳо, бунёди манзил ба ҳолати мувофиқи талаби якмоҳагии бехавфӣ аз сӯхтор оварда шуданд. Дар обектҳои тоифагӣ ва муҳими ҷумҳурият тадбирҳои пешгирии сӯхтор андешида шуданд.

—Дар пойтахти ҷумҳурият, ки корхонаҳои асосии саноатӣ ҷойгиранд ва аҳолӣ ниҳоят зич ҷойгир гардидааст, тадбир муташаккилона гузашта, тамоми нақшаҳои андешида ҷомаи амал пӯшиданд,—гуфт ҷонишини сарвари раёсати бехавфӣ аз сӯхтори Сарраёсати корҳои дохилаи шаҳри Тошканд Турғунбой Самадов.— Ҳангоми ба рӯи об баровардани тадбир далели мазкур,— дар давоми айёми сипаришудаи сол ба амал омадани сӯхтор ва ба 44,9 фоиз рост омадани он дар хонадонҳо ба назари эътибор гирифта шуд. Аз ҳамин сабаб коркунони раёсатамон дар маҳаллаҳо, хонадонҳо, мактабҳо, муассисаҳои томактабӣ шуда, корҳои тарғиботиву тавзеҳотиро авҷ гиронданд.

Ба мақсади риоя кардани қоидаҳои бехавфӣ аз сӯхтор чӣ тавр ташкил кардани корҳо ва ҳамчунин баланд бардоштани босамарии тадбирҳо дар соҳаи мазкур тафтишҳо ва санҷишҳо гузаронда шуданд. Камбудиҳои зиёде ошкор гардида, ба сарварони корхонаҳо ва ташкилотҳо 10 ҳазору 97 фармоиши хаттӣ дода шуд. Шахсони мансабдоре, ки қоидаҳои бехавфии аз сӯхторро дағалона вайрон кардаанд, ҷазои сазовор гирифтанд. Аз он ҷумла, аз 147 шахси мансабдор ва шахсони масъул ба андозаи 4 миллиону 195 ҳазор сӯм ҷарима ситонда шуд. 1020 корхона, ташкилот ва муассиса аз назар гузаронда,фаъолияти анбору иншоотҳои ёрирасони истеҳсолии онҳоро, ки хавфи сар задани сӯхтор вуҷуд дошт, боздоштем. 5 ҳазору 144 шабакаи ғайриқонунӣ ва носози барқиву газ аз манбаъ канда шуд.

Миқдори фавтидагон ва ҷабрдидагоне, ки бар асари сӯхтор рух дода буданд, нисбати ҳамин давраи соли гузашта хеле кам гардид. Яъне нисбати соли гузашта миқдори ҳалокшудагон ба 50 фоиз, ҷароҳатбардоштагон ба як кас кам гардид. Ва он самараи тадбирҳо оид ба пешгирӣ кардани ҳодисаҳои фоҷиавӣ бо иштироки шаҳрвандон мебошад.

Вале миқдори сӯхтор нисбати ҳамин давраи соли гузашта ба 20,3 фоиз афзуданаш ҳолати ташвишовар мебошад. Сабаби он дар риоя накардани қоидаҳои бехавфии сӯхтор, бепарвоӣ мебошад. Зеро сӯхторҳо бештар аз сабаби сӯзондани хазонрезаҳо ва ахлотхонаҳо сар задаанд.

Бо назардошти сабақи якмоҳагӣ дар раёсати бехавфӣ аз сӯхтори шаҳри Тошканд нақшаи «Хонадон» таҳия гардида, ба рӯи об баровардани тадбирҳои зарурӣ дар байни аҳолӣ ба нақша гирифта шуд.

Беҳзод НОРБОЕВ, мухбири ЎзА.

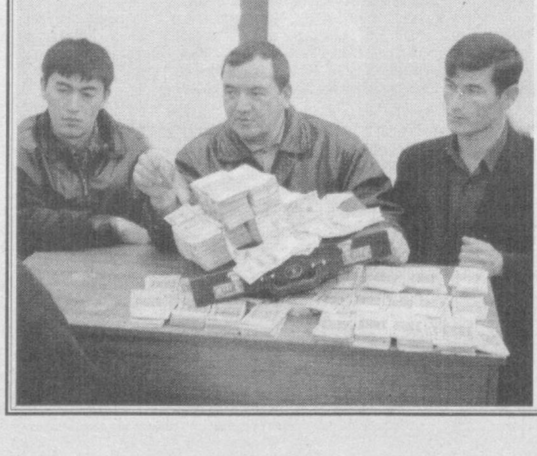

Кормандони раёсати ҷустуҷӯи ҷиноят ва мубориза ба муқобили терроризми Сарраёсати корҳои дохилаи шаҳри Тошканд корҳои зиёди боиси диққату эътиборро ба иҷро мерасонанд. Аз он ҷумла, коркунони шӯъбаи махсуси аз тазйиқи ҷиноӣ ҳимоя кардани бозорҳои деҳқонӣ ва тадбиргарон дар ин бобат намунаи ибрат мегарданд.

Дар суратҳо: 1. Вакили калони тезкори корҳои аз ҳама муҳими шӯъбаи мазкур подполковник **Раҳимҷон Тӯхтабоев** (дар мобайн) бо кӯмаки шоҳидон маблағи мусодирагардидаро ба ҳисоби давлат мегузаронад. **2.** Пулҳои мусодирагардида далели ашёӣ аз шаҳрвандон.

Аксбардор: Ҳусанбой АВВАЛОВ.

Афғонистон: дар роҳи сулҳи поянда

II. Дар остонаи дарвозаи ҳамкорӣ

Як солу як моҳ қабл аз имрўз мусоҳибаи телефонии ман бо масъули Кумитаи сиёсии Ҳизби ваҳдати Афғонистон Ҳоҷӣ Муҳаммад Муҳаққиқ мавзўи авзои низомию сиёсии кишвар дар ҳолати амалиёти низомии нерўҳои байналмилалӣ ва Ҷабҳаи муттаҳиди Шимол бар зидди «Толибон» ва «Ал - Қоида» -ро дар бар гирифта буд. Ин марди донишманду сиёсатмадор имрўз дар Давлати интиқолии исломии Афғонистон ба ҳайси вазири плони (тарҳрезии) кишвар кор мекунад. Бароям хушоянд буд, ки сўҳбати инмаротибаи мо перомуни бозсозии Афғонистон ва ояндаҳои неки ҳамкории кишвараш бо Ўзбекистон сурат гирифт.

Қабл аз мавзўи ҳамкориҳои ду кишвар мусоҳибам аз хусуси тағйироте, ки пас аз сукути (аз байн рафтани) «Толибон» ва ба миён омадани идораи муваққатии интиқолии Афғонистон рўй додааст, нақл намуд;

— Ҳоло, дар арсаҳои мухталифи зиндагии мардуми Афғонистон таҳаввулоти мусбате пеш омадааст. Аз нигоҳи сиёсӣ: он душманиҳое, ки байни ақвоми мардум толибон барангехта буданд, аз байн рафт ва имрўз Афғонистон ба сифати як сарзамини ягона вуҷуд дорад, мардумаш дар фазои бародарию ухуввват ҳаёт ба сар мебарад, акнун дўстии байни қавмҳо пеш омадааст.

Дар арсаи иқтисодӣ: мардум аз ҳолати харобсозӣ ба тарафи бозсозию ободӣ пеш меравад. Имрўз дар арсаҳои мухталифи зерибиноӣ (инфраструктура) кори ободонӣ шурўъ шудааст.

Роҳҳои умдаи (асосии) Афғонистон, масалан, роҳи Кобул — Кандаҳор — Ҳирот, Кобул —Симбулдак, Ҷалолобод, Кобул — Мазори Шариф зери тармим гирифта шудаанд. Дар арсаҳои зироат, саноеъ барномаҳои бозсозӣ рўйи даст ҳастанд. Сармоягузории хусусӣ дар Афғонистон озод шудааст. Ҳоло дар кишвар беш аз 1400 ширкати хориҷию дохилӣ ба қайд гирифта шудааст. Ҳамчунин муассисаҳои ғайриҳукуматӣ ба таври густарда аз саросари ҷаҳон дар бозсозии Афғонистон иштирок мекунанд. Мардуми Мазори Шариф ба ояндаи ҳамкориҳои Афғонистону Ўзбекистон хушбинона нигоҳ мекунанд. Ҳоҷӣ Муҳаммад Муҳаққиқ низ дар ин мавриди ба ҳайси вазири плони кишвар назари нек дорад.

Ў мегўяд, ки:

—Ман ба сифати вазири плони идораи муваққат аввалин сафари худро ба хориҷ аз Ўзбекистон ба амал овардам. Дар Тошканд бо муовинони Садри аъзами Ўзбекистон оғои Тулаганов ва оғои Юнусов мулоқот кардем. Байни мо қарор шуд, ки ҳайатҳои техникии ду тараф заминаҳои ҳамкориро баррасӣ кунанд. Ҷониби Ўзбекистон беҳтарин коре мекунад, дар соҳаи роҳсозӣ, зироат, саноати тракторсозӣ ҳамкорӣ карда метавонад.

Набояд фаромўш кунем, ки Ўзбекистон ҳамсояи дўсти мост. Ин ду кишвар дар канори ҳамдигар ҳастанд. Барои мо дўстии Ўзбекистон дар амри бозсозию сулҳ бисёр муассиру муфид аст. Умедвор ҳастем, ки Ўзбекистон нақши хуберо дар минтақа бозӣ мекунад.

Оре, имрўз барои Ўзбекистони мо бисёр як имконоти (шанси) хубе ба вуҷуд омадааст, ки дар бозсозии Афғонистон ба суръати фаъол иштирок намуда, дар иқтисоди ин кишвар сармояи худро гузорад ва суд бардорад. Сонияи, аз оромиву иқтисоди босуботи кишвар ҳамоно бештар аз ҳама мо ва мардуми Афғонистон манфиатдоранд. Дар Мазори Шариф дидани соҳибкорони ўзбек албатта хушоянд буд.

Ҳамчунин худи соҳибкорони афғон ҳадаф доранд зудтар сармояи худро ба нафъи кишвар кор баранд. Ҳамон оғои Комгоре, ки дар қисмати аввали ин мақола (дар шумораи гузаштаи рўзнома) номашро зикр кардем, ҳоло дар соҳаи хизматрасонии меҳмонхонаҳо, тармими мошин ва тарабхонаҳо хеле нақши бузург дорад. Ў ҳоло ният дорад дар Мазори Шариф як бахши хусусии телевизионро боз карда, барномаҳои реклама ва завқиро танзим кунад.

Аммо биноҳои хароб ҳанўз зиёданд. Кўпруки Ҳайратон, ки имрўз барои расонидани кўмаки башардўстонаи байналмилалӣ боз аст, имкон медиҳад, ки тадбиргарони мо низ ба Балхи бостонӣ масолеҳи сохтмон, тухмӣ, ғалла ва техникаи зироат баранд ва ба бозсозии зиндагии мардуми ин кишвари дўст саҳмгузор бошанд.

Раиси мўйсафедони минтақаи Шимол Алҳоҷ Мавлоно Абдулҷаббори Маймандӣ ҳам аз бозсозии кишвараш бо мамнуният ҳарф мезанад:

— Дар замони тасаллути ҳукумати толибони мутаҳаҷҷир аслан мардуми мо озодӣ надоштанд. Мо на озодии баён, на озодии мазҳабӣ доштем. Имрўз мебинем, ки баъд аз гузашти як солу чанд рўзе дар зиндагии мардуми Афғонистон тағйироти фавқулодда ба амал омадааст. Мо имрўз метавонем маросими мазҳабии худро куллан ва комилан дар фазои бисёр озод иҷро намоем.

Толибони ҷоҳил намехостанд, ки мардуми Афғонистон саодатманд бошанд. Онҳо кўшиш мекарданд мардумро дар гўшанишинӣ нигоҳ доранд. Калиди пирўзии Мазори Шариф дар ҳақиқати амр калиди фатҳи пирўзии Афғонистон аст. Иншооллоҳ, мо умедвор ҳастем баъд аз гузашти ҳар рўз тағйироти зиёде бар нафъи мардуми Афғонистон рўй медиҳад.

— Мавлоно Маймандӣ нақши Ўзбекистонро дар таъмини сулҳи минтақа, минҷумла дар Афғонистон чӣ гуна арзёбӣ мекунед?

— Мусалламан кишвари Ўзбекистон ҳамсояи неки мост. Раҳбарияти ин кишвар, ба хусус раиси Ҷумҳури Ўзбекистон Ислом Каримов ҳамвора аз тариқи васоили иттилооти ҷамъӣ, мароҷии масъул, минҷумла Созмони мўҳтарами Милали Муттаҳид ба хотири рифоъ ва саодати мардуми Афғонистон талоши худро кард. Мардуми Афғонистон ҳеҷ гоҳ муҳаббат, дўстӣ, самимият ва хулуси нияти раҳбарияти Ўзбекистон ва мардуми онро фаромўш намекунанд.

Мо, мардуми Ўзбекистон, низ хуб медонем, ки мардуми Афғонистон қадршинос ҳастанд ва ин дарахти дўстие, ки имрўз аз сарчашмаи ҳамкории холисона сабзгун мешавад, фардо меваю нишоти худро хоҳад дод.

Шоқаҳҳор САЛИМОВ.

Тирмиз — Мазори Шариф — Тирмиз

(Давом дорад).

Ба пешвози 900-солагии зодрўзи Абдулхолиқи Ғиҷдувонӣ

«Хоҷаи Ҷаҳон»

Маълум аст, ки соли оянда бо қарори ЮНЕСКО 900-солагии зодрўзи намояндаи бузурги тасаввуф А.Ғиҷдувонӣ дар миқёси ҷаҳон ҷашн гирифта мешавад.

Мо бо проректори корҳои маънавият ва маърифати Донишкадаи технологияи хўрокворӣ ва саноати сабуки Бухоро, олимаи тасаввуфшинос, номзади илмҳои фалсафа, дотсент Гулчеҳра Наврўзова воҳўрда оиди А.Ғиҷдувонӣ сўҳбат оростем.

—Дар бораи ҳаёт ва фаъолияти А.Ғиҷдувонӣ маълумот медодед?

—Намояндаи барҷастаи тасаввуф, асосгузори тариқати хоҷагон Абдулхолиқи Ғиҷдувонӣ ҳалқаи якуми занҷири тиллоӣ «Силсилат уз-заҳоб» («Ҳафт пир»)- А.Ғиҷдувонӣ Хоҷаорифи Моҳитобон-ар-Ревгарӣ, Маҳмуд Анҷири Фағнавӣ, Хоҷаамин Рометанӣ, Муҳаммад Бобои Саммосӣ, Ҳазрати Мири Кулол, Баҳоводдини Нақшбанд мебошад. Ин ҳафт пири комил дар ҳудуди вилояти Бухоро умр ба сар бурдаанд.

Абдулхолиқ аслан аз Рум будаанд. Падараш Абдуҷамил, ки аз хешовандони Имом Малик ба шумор мерафт, барои каромат нишон доданаш ба подшоҳзода (духтари подшоҳ-модари Абдулхолиқ)- хонадор мешавад.

Рўзе Хоҷаи Хизр ба он кас мегўяд, ки шумо кўчида ба Ғиҷдувон равед. Он ҷо фарзанди солеҳ ба дунё меояд ва ба ў Абдулхолиқ ном гузоред. Абдуҷамил аз хислатҳои худододи фарзанди ояндааш огоҳ гардида бо аҳли оилааш ба Ғиҷдувон меояд. Дере нагузашта Абдулхолиқ таваллуд мeёбад. Муаллифи китоби «Қандия» Абдулҳакими Самарқандӣ дар асари номбурдааш таъкид менамояд, ки ҳангоми ба дунё омаданӣ Абдулхолиқ падараш 113-сола будааст.

Яке аз рубоиҳои Абдулхолиқи Ғиҷдувонӣ чунин аст:

Бар дўст муборакам бар душман шум,
Дар ҷанг чу оҳанам, дар сулҳ чу мум.
Сарчашмаи нур, Ғиҷдувон манзили мост,
Ман теғи дурўя мезанам то дар Рум.

Ин ҷо ў ба аслаш румӣ будани гузаштагонаш ишора намудааст.

Дар бораи соли таваллуди А.Ғиҷдувонӣ фикрҳо гуногунанд. Мо навиштаҷоти рўи қабри вайро асос карда, соли таваллудашро 1103 муайян намудем.

Соли вафоти А.Ғиҷдувонӣ дар ин порчаи назмӣ акс ёфтааст:

Хўҷа Абдулхолиқ он қутби замон,
Ғиҷдувонаш буд зоду мавт низ.
Чунки омад вақти парвоз аз ҷаҳон
Гуфт ба ў «Хез» ҷаббори Азиз,
«Хез» чун омад хитоб ўро зи ҳақ.
Гашт таърихи вафоти Хўҷа «Хез».

«Хез» бо ҳисоби абҷад ба 1220 рост меояд. Яъне А.Ғиҷдувонӣ 117 сол умр дидаст.

А.Ғиҷдувонӣ тафсири Қуръонро аз устоди аввалинаш Имом Садриддини Ғиҷдувонӣ меомўзад. Вай ҳангоми таълими «Зикри хуфия» аз омўзгораш мефаҳмад, ки номи худоро бо овози хеле паст гуфтан лозим, бар акси ҳол шайтон аз он воқиф мегардад. Абдулхолиқи наврас ба устодаш эрод мегирад. Мегўянд, ки дар шараёни одам низ Шайтон ҳозир мегардад. Бо вуҷуди бо овози паст (дар ботин) гуфтани зикри хуфия магар вай аз ин огоҳӣ намеёбад?

Баъди ин суол Имом Садриддин камолоти шогирди худро эҳсос намуда мегўяд, ки машғулиятҳои ў ба анҷом расидааст. Яъне минбаъд вай аз ҷавобёбӣ ба саволҳои Абдулхолиқ оҷиз аст. Акнун фурсати омўхтани илми ладунии ў омадааст. Ба қарибӣ Оллоҳ ба ту устоди навбатиро мерасонад.

Устоди навбатии А.Ғиҷдувонӣ Хўҷа Хизр буд. Вай аз илми ладунӣ сабақ медиҳад. (Илми ладунӣ: илми назди Худо (ғайб)). Хўҷа Хизр шогирдашро ба даруни об (ҳавз) даровардa гирифтани нафаси чуқур, хосиятҳои он ва асрори зикри хуфияро таълим медиҳад.

Ин ҷо пурқимматии лаҳза, вақт, они нафасгирӣ аҳамияти муҳим дорад. Таъкид меёбад, ки дар олам ғам, мусибат алам бисёр аст, вале аз ҳама вазнинтаринаш талаф додан, беҳуда гузарондани вақт аст.

Абдулхолиқи Ғиҷдувонӣ ин илмро бо нозукиҳояш пурра омўхта, дар синни 22-солагӣ ба Бухоро меояд ва минбаъд аз Юсуфи Ҳамадонӣ илм меомўзад. Дар бобати илмомўзӣ он ҷо ба вай А.Яссавӣ, Андоқӣ, Барқӣ ҳамроҳӣ мекунанд.

Покизагии қалбӣ, илмомўзӣ ва тақво А.Ғиҷдувониро ба мартабаи олӣ мерасонад. Рўҳи он кас ба Макка рафта меояд.

Тариқат чор қоидаро («Ҳуш дар дам», «Назар бар қадам», «Сафар дар Ватан», «Хилват дар анҷуман»)-ро дар бар мегирифт. А.Ғиҷдувонӣ чор қоидаи дигар: «Ёд кард», «Бозгашт», «Нигоҳдошт», «Ёддошт»-ро илова намуда шумораи онҳоро ба ҳаштто расонд.

А.Ғиҷдувонӣ устоди Баҳоваддини Балогардон (Нақшбанд) мебошад. Ҳарчанд, ки ў нисбат ба Баҳоваддин пештар зиндагӣ кардааст, вале рўҳи вай ба Нақшбанд таълим додааст.

Асарҳои А. Ғиҷдувонӣ «Маноқиби Хоҷа Юсуфи Ҳамадонӣ» , «Ибтидои ҷомеъ-ул-Калом», «Васиятнома», «Маслак-ул-орифин», «Рисолаи тариқат», «Рисолаи саҳобия», «Рисолаи Шайхул шуюк Ҳазрати Хоҷа Абўюсуф Ҳамадонӣ», «Мақсад-ус-соликин» ва «Одоби тариқат» мебошад.

Мо аз шўъбаи дастхатҳои (китобҳои) Шарқи китобхонаи вилоятии ба номи Ибни Сино ду асари А.Ғиҷдувонӣ: «Васоиёт» («Маслак-ул-орифин») ва «Мақсад-ус-соликин»-ро (ҳар дуяш ҳам ба забони форсии тоҷикӣ) пайдо намудем.

Шиори аслии тасаввуф «Худшиносӣ (худогоҳӣ) худошиносист» мебошад. Вай аз тарки дунёкунӣ дур аст. Оиладорӣ ва меҳнатро ҷонибдорӣ мекунад.

— Оё гуфтори «Даст ба кору дил ба ёр» ба Абдулхолиқи Ғиҷдувонӣ дахлдор аст?

— Оре, ин гуфтор аз тариқати Хоҷагон ба Баҳоваддин Нақшбанд мерос мондааст.

Дар ин бора дар қисми дуюми (оиди Хоҷа Аҳрори Валӣ) китоби «Рашаҳот айн-ул-ҳаёт» чунин навишта шудааст: «Мефармуданд, ки Ҳазрати Хоҷа Абдулхолиқи Ғиҷдувонӣ (қ.с) (фармудаанд, ки) гаронӣ аз халқ бар мебояд дошт (бардоштан лозим) ва он намешавад, илло бо касби ҳалол даст ба кор, дил ба ёр дар тариқи Хоҷагон (қ.о арвоҳам) амри муҳарра аст».

Моҳияти ин шиорро ҳалолӣ, поквиҷдонӣ, некӣ, меҳнатдўстӣ, ҳунармандӣ ташкил мекунад. Зотан ҳар фарде, ки бо меҳнати ҳалол банд аст, дар вуҷуди ў ба ғайр эҳсоси роҳи Ҳақ дигар роҳ, дигар фикр шуда наметавонад.

(Давомаш дар саҳ.4).

Тадбиргарӣ омили фоидаовар аст

Тадбиргар аз ноҳияи Ангори вилояти Сурхондарё Раҷаб Шералиев боз ба як кори хайр даст зад. Ў бо 6 нафар шогирдаш шабакаи истеҳсолиро ба роҳ монд. Сехи мазкур, ки ду сол боз фаъолият пеш мебарад, дар асоси технологияи Россия фаъолияти худро ба роҳ мондааст.

Ашёи хоми туфайлӣ-резинаи истифодабурдашуда аз нав кор карда, аз он маҳсулоти тайёр омода мегардад. Коркунон соли гузашта беш аз як миллион фоидаи соф ба даст оварда бошанд, соли ҷорӣ нишондиҳандаи мазкурро ба 1,5 миллион сўм расониданд ва дар ин бобат натиҷаи хуб ба даст омадааст.

Дар сурат: коркунони сех **Собир Ҷабборов, Отабек Сатторов,** тадбиргар **Раҷаб Шералиев** ва коргар **Абдуғанӣ Хўҷанов** ҳангоми машварат.

Матн ва сурати Искандар ХЎҶАЕВ (ЎзА).

Демократиконии ҷамъият дар асоси усулияти волоият доштани қонун

Суханронии Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон Ислом Каримов дар иҷлосияи нўҳуми Олий Маҷлис даъвати дуюм аз тарафи аҳли ҷамъияти ҷаҳон ҳамовозии гарму ҷўшон пайдо намудааст. Вай инро аз он ҷумла, акси садоҳои сершуморе тасдиқ менамоянд, ки ба намояндагиҳои дипломатии мамлакатамон дар мамолики хориҷа мерасанд. Масалан, Сафоратхонаи Ўзбекистон дар Токио як қатор дархостҳоро аз намояндагони доираҳои сиёсӣ, ҷамъиятӣ ва академии ин мамлакат гирифтааст.

Албатта, ин майлу шавқи баланд бесабаб нест. Он пеш аз ҳама натиҷаи пайваста вусъат ёфтани муносибатҳои байни Ўзбекистон ва Ҷопон мебошад, ки асоси онро усулияти шарикии стратегӣ ташкил медиҳад.

Аз он ҷумла, ҷонишини вазири молияи Ҷопон Х. Курода эҳтироми бузурги худро ба мамлакати мо барои садоқатмандӣ ба усулиятҳои демократиконӣ ва такмил додани ҷамъият баён сохта, фикри Президентамонро дар ин бобат пурра ҷонибдорӣ кардааст, ки барои ба даст омадани рушди устуворонаи иқтисодии Ўзбекистон идома додани сиёсати ислоҳот зарур аст. Вай дар ин бобат изҳори боварӣ намудааст, ки дар ҷумҳурият ба рўи об баровардани дигаргуниҳои сохторӣ ба бомуваффақият гузаштани мамлакат ба иқтисоди бозоргонии инкишофёфта мусоидат мекунад.

Фикри мазкурро ноиби мири ҳавзаи пойтахтии Сетагая Кеничи Мизумо ҷонибдорӣ кардааст. Вай зикр намудааст, ки омўзиши суханронии сарвари Ўзбекистон, аз ҳисси эҳтироми амиқи саъю кўшиши Президент Ислом Каримов нисбати сохтани ҷамъияти демократии асосаш волоият доштани қонун, ҳамчунин азму ирода ва шуҷоат дар бобати минбаъда пеш бурдани ислоҳот дар самтҳои устуворе, ки тамоми тарафҳои рушди давлат ва ҷамъияти замонавиро фаро гирифтааст, саршор мебошад ва баробари ин илова намудааст, ки бомуваффақият ба рўи об бароварданиии шакли худии сохтмони давлат ба он боварӣ мебахшад, ки халқи Ўзбекистон ба ояндаи бузурги мамлакати худ эътимод дорад ва он барои қарор ёфтани давлати ҷавон мусоидат мекунад.

Як қатор фикру мулоҳизаҳои худро ба бандҳои ҷудогонаи маърўзаи Президенти давлатамон баён карда, олим - иҷтимоиётшиноси Донишгоҳи Хосей Ватанабу Шин зикр намудааст, ки вай маърўзаи Президентро бо диққату эътибор мутолиа намуда, ба чунин фикр омадааст, ки ба як қатор омилҳои номусоид, аз он ҷумла вазъият дар Афғонистон ва як қатор дигар давлатҳои минтақа нигоҳ накарда, Ўзбекистон дар самти қарор ёфтани давлатдории пурқувват дилпурона пеш меравад.

Дар чунин шароит, мувофиқи фикри В.Шин, диққату эътибори доимии Президент ба масъалаи таъмини амният ва мўътадилӣ дар Ўзбекистон аҳамияти муҳим касб менамояд. Ба фикри ў, усулиятҳо ва самтҳои устувори рушди иҷтимоиву иқтисодӣ ва сиёсии Ўзбекистон, ки дар маърўза номбар гардидаанд, идомаи панҷ усулияти «шакли ўзбекии пешрафт» мебошад, ки асоси сиёсати навсозӣ ва такмил додани сохтори ҷамъиятиву давлатии ҷумҳуриятро ташкил медиҳад.

В. Шин ба хеле муҳим будани нигоҳ доштани таҳаммули байниқавмӣ ва байнидинӣ дар Ўзбекистони сермиллат диққату эътибори асосиро нигарондааст. Ўзбекистон мамлакати сермиллат мебошаду ба ин нигоҳ накарда, дар ҷумҳурият низоъҳои байниқавмӣ рух надоданд ва ин раванд Ўзбекистонро барои ҷомеаии ҷаҳонӣ боз ҳам ошкортар сохт.

Дар дархости худ ба намояндагии дипломатии мамлакати мо дар Токио Президенти Ассотсиатсияи байналхалқии маълумоти занони Ҷопон Хироко Отоуки зикр намудааст, ки бо назардошти тағйир ёфтани вазъи геосиёсии минтақавӣ ва умумибашарӣ баъди воқеаҳои 11 сентябр Ўзбекистон дар маркази диққату эътибори аз ҳама муҳими воқеаҳои сиёсӣ мондааст. Вай изҳори боварӣ намудааст, ки ба туфайли сифатҳои сарварии Президент ва қобилияти қабул кардани қарорҳои аз ҳама оқилона Ўзбекистон соҳиби кафолати заруриӣ оид ба мўътадилӣ ва пешрафт гардидааст.

Хеле муҳим будани тамоми самтҳои устувореро, ки дар маърўзаи Президент номбар гардидаанд, барои рушди ояндаи Ўзбекистон зикр намуда, Х. Отоуки ба самти устувор будани пурзўр кардани нақш ва аҳамияти муассиссоти ғайридавлативу ҷамъиятӣ, ҳамчунин садоқатмандӣ ба усулиятҳои демократие диққату эътибори махсус нигарондааст, ки кафолатгари ҳуқуқ ва озодиҳои шаҳрвандон мебошанд.

ОИ «Ҷаҳон».

Писари Қорӣ Ниёзӣ

Дар арафаи ёздаҳумин солгарди ҷашни истиқлолият Фармони Президенти ҷумҳурӣ дар бораи баъди фавташон мукофотонидани як гурўҳ арбобони илм ва санъат бо ордени «Буюк хизматлари учун» интишор ёфт. Миёни онҳо академик Қорӣ-Ниёзӣ низ қарор дошт.

Тошмуҳаммад Қорӣ-Ниёзӣ математик буд. Дар соҳаи ин фан кашфиётҳо кард ва зинаҳои баланди илми риёзиро тай намуд. Дар баробари ҳамин аз чеҳраҳои намоёни фарҳанг буду дар рушду такомули маданияти миллӣ хидмати намоён кард. Вале баъзе шахсон, олимони соҳаи фарҳанг,ҷиҳати тадқиқотҳои маърифию фарҳангии ўро бо чашми нек наменигаристанд. Мегуфтанд: «вай модоме математик аст, маданиятро чӣ мефаҳмад?»

Т.Қорӣ Ниёзӣ аз соли 1940 то 1947 доири алломаи бузург Улуғбек ва расадхонаи ў кори тадқиқотӣ бурда, рисолае бо номи «Мактади ситорашиносии Улуғбек» таълиф намуд, вале дар Академияи Улум аз он «нуқсҳо» ёфта, ба чопаш монеъ шуданд. Вале онҳое, ки бадӣ мехостанд,диданд, ки бадхоҳиашон «оқибатҳои нек» ба муаллиф овард—гурўҳи олимони дақиқсанҷ таҳти роҳбарии академики номдор И.И. Вавилов ба асари Қорӣ Ниёзӣ дигар хел баҳо доданд.

Дарвоқеъ,сонитар ба ин монанд ҳодиса дар олами адаб низ рўй дод:қиссаи «Ҷамила»-и Чингиз Айтматовро, ки «Ала-тоо» чоп накарда буд, нашрияҳои аз он бонуфузтар пазируфтанд ва асар шўҳрати ҷаҳонӣ ёфт.

Монографияи Қорӣ Ниёзӣ,ки гурўҳе аз дўстонаш онро лоиқи чоп нашуморида буданд, ҳатто ба гирифтани ҷоизаи давлатӣ муяссар гашт. Ҷомеаи илми ҷаҳонӣ низ ба он таваҷҷўҳ намуд.

Комёбиҳо, албатта, хурсандибахшанд. Аз он ки заҳмати ҳафтсолааш бо мададу хайрхоҳии одамони нек қадр ёфт, Қорӣ Ниёзӣ мамнун буд, лекин як кунҷи дилаш ғаш: ҷаро баъзе «рафиқони худӣ» аз кўчактарин комёбии ў перомуни ин ё он соҳаи фан дар азоб?

Соли 1951 ўро Шароф Рашидов, ки вазифаи роҳбарии ҷумҳуриро ба ўҳда дошт, назди худ хонд ва гуфт: «Эътирози баъзе рафиқон ба он ки доири фанни дигар менависед, асосе надоред. Вақте шумо мавзўи фарҳанги миллиро бардоштаниед, кори муҳим мекунед. Ба ҳар гуна иғвоҳои фисқолуд эътибор накарда, кори худро идома диҳед!»

Табиист, ки ин суханони арбоби давлат ва адиби маъруф ба олими заҳматкаш таскин бахшид ва рўҳашро бардошт.

❖❖❖

Таваҷҷўҳи Қорӣ Ниёзӣ ба адабиёту фарҳанг бесабаб набуд. Ҳанўз вақти хурдсол буданаш олами рангини адабиёти классикии форсу тоҷик дари худ ба рўи ў боз намуда буд. Вақте калонтар шуду одаму оламро хубтар шинохт, ба укёнуси беканори ин адабиёт ғўтаҳо зад ва бо дурдонаҳои бебаҳо ба соҳили мурод расид.

Агар гўем, ки ў адиб буд, хато мешавад—вай олими номвари соҳаи математика буд, лекин дар қатори асарҳои илмӣ дар шакли ёддошт боз асарҳое эҷод кард, мегўӣ таълифгараш адиби хушсалиқае: забони шево, ифодаҳои образнок; насри хушоб ва тасвирҳои шоирона. Шояд «Мактаби ҳаёт» ном китоби ў, хонандаи азиз, ба дасти шумо расида?

❖❖❖

Якчанд хуҷандиҳо (аниқтараш, зодагони ҳозираи вилояти Суғди Ҷумҳурияти Тоҷикистон) бо тақозои тақдир ба Тошканди азим омада, дар рушди илму фарҳанги халқи бародари ўзбек саҳми муносиб гузоштаанд ва мегузоранд. Драманавис ва кинорежиссёри номӣ, марҳум Комил Ёрматов,алъон донишманди маъруф Наҷмиддин Комилов... Академик Т. Қорӣ Ниёзӣ низ, ки тирамоҳи соли равон ба рўзи таваллудаш 105 сол пур шуд, зодаи Тирози Ҷаҳон аст.

Онҳо дар маҳаллаи Довудхоҷаи гузари Панҷшанбеи шаҳр зиндагӣ мекарданд. Аҳолии маҳал асосан аз косибон, деҳқонон ва дўкондорони хурд таркиб ёфта буд. Падар, ки Қорӣ Ниёз ном дошт,дар ҷавонӣ боғбонӣ мекард, баъд ба маҳсидўзӣ гузашт. Бинобар ҳамин «Қорӣ Ниёзии маҳсидўз» гўянд, дар Хуҷанду атрофи он бисёр шахсон ўро мешинохтанд.

Касбаш маҳсидўз, лекин дилбохтаи адабиёт,хоссатан ғазалиёти шўрангези Ҳофизу рубоиёти Хайём буд. Таҳсилкардаи мадраса ҳам, ки буд, саводи хуб дошт. Бисёр достонҳои классикони форсу тоҷикро азёд медонист. Порсо ва ҳалолкор буд, панҷ вақт намозаш канда не. Вале ҳарчанд камбағалона рўз мегузаронданд, бисёр мехост ягона фарзандаш касби падар омўхтаву косибӣ накунад,ба таъмини оила кўмак нарасонад ҳам майлаш, лекин хонад, «одам» шавад.

Модар бесавод бошад ҳам чевари гулдаст, ки буд, дар маҳалла эътибор дошт. Дўппӣ,миёнбанд ва сўзаниҳое, ки медўхт, қобили қабули мардум буд.

❖❖❖

Шавқи омўзиш дар қалби Тошмуҳаммад хеле барвақт бедор шуда бошад ҳам, падар баъди хатнатўй,пас аз «ҳалол кардани даст»-и ў назди домулло бурдаш ва аз рўи одати маъмул гуфт: «устухон аз мо, гўшт аз шумо». Писарак ҷавоби домулло «харе мулло мешавад аз зарби чўб»-ро шунида, ба маънии онҳо эътибор накард, вале вақте ки машғулиятҳо оғоз ёфтанд, донист, ки устод чӣ гуфтан мехостааст...

Усули таълим ҳамон тавре,ки устод Айнӣ дар «мактаби кўҳна» тасвир намуда: нишасти талабагон рўи пахоли зах, кулбаи нимторик, баробар овоз баланд карда, қироат ва сабақ аз хўраиҳо... ва ҷазо,вақте ки аз талаба гуноҳе гузашт.

Тошмуҳаммад субҳе бархост,ки берун шамол—ба варрак парронданки писандтарин шуғли бачагона буд, ҳавои мусоид. Дар кўча чанде бо дилхушӣ варрак парронду гузаштани вақтро надониста монд. Вақте ба мактаб рафт, машғулиятҳо аллакай сар шуда буданд.

Дер монда: —Такрор намешавад, -тавба кард ў, вале домулло,ба тазаррўи вай қонеъ нашуда,зуд ба халифа фармуд,ки зуд ба фаллоқ овезандаш—ҷазои бачаи ба дарс дермонда ҳамин!

Ўро зўран овехта, ба пойҳои бараҳнааш бо калтак хеле кўфтанд, як пояш хуншор ва сахт захмӣ гашт. Ва Тошмуҳаммад чӣ хел «аз ҷабри калтак чӣ хел мулло шудани хирс»-ро идрок кард.

Аз таъсири ҳамон ҳодиса дигар ба мактаб нарафта монд. Ў, ки назди мактабдор Хоҷа Ҳофизро нисф карда буд, минбаъд таҳсилро назди падари худ идома дод. Падар нафақат мутолиа ва қироати оҳангдори ғазалиёти Ҳофизро меомўзонду талқин мекард, балки маънию мазмуни онҳоро то ҳадде тафсир менамуд. Ва Тошмуҳаммад бо ҳисси ифтихор аз дил мегузаронд,ки савияи сабақомўзӣ ва таълими падар назар ба мактабдор аз баъзе ҷиҳатҳо баландтар ҳам ҳаст...

Як ҷиҳати ҷолиб он аст, ки Тошмуҳаммад ҳарчанд бо амри домулло уқубати сахти ҷисмонӣ кашид, ўро тамоми умр бо некӣ ёд овард. Мегуфт: «аз худам гузашт,охир, бесабаб ба мактаб дер мондам». Ва меафзуд: «Ў устоди ман буд, ҳурмати устодро ҳар қадар ба ҷо оварӣ,кам аст!»

Ва устод Қорӣ Ниёзӣ,вақте сухан аз устодон мерафт, як ривоятро бисёр хотиррасон мекард:

(Давомаш дар саҳ.4).

Таҳкурсии мустаҳкам

Дар майдонҳои кишту кори ноҳияи Пахтаободи вилояти Андиҷон корҳои тирамоҳӣ аз таҳти дил ба иҷро расонда шуданд. Тамоми 3181 гектар замин хушсифат шудгор гардид. Махсусан ин тадбири муҳимро, ки яке аз омили муҳими таҳкурсӣ ба ҳосили баланд мебошад, меҳнаткашони хоҷагиҳои «Андиҷон», «Туркистон», «Гулистон» сари вақту хушсифат ба анҷом расонданд.

Алҳол тармими техникаи кишоварзӣ бо суръату сифати баланд давом дорад. Аз тармим хушсифат баровардани 205 трактори нармкунанда, 178 култиватор, 157 тухмипошак ва 63 трактори заминрон дар назар дошта шудааст.

Дар сурат: (аз чап ба рост) сарпудратчии хоҷагии ширкатии «Андиҷон»-и ноҳияи Пахтаобод **Зайлобиддин Асқаров**, ҳосилот **Азим Мирзоқулов** ва раиси садорати хоҷагии мазкур **Абдуҷалол Солиев**.

Аксбардор: Муқимҷон ҚОДИРОВ (ЎзА).

55 СОЛИ ҚАСРИ САНЪАТ

Агар аз назди биное Театри опера ва балети Тошканд ба номи Навоӣ убур кунед, ба чашматон навиштаҷоте меафтад, ки ин суханон сабт гардидаанд: «Солҳои 1945-1946 садҳо шаҳрвандони ҷопонӣ, ки аз Шарқи Дур бадарға карда шудаанд, ба сохтмони Театри ба номи Навоӣ саҳми худро гузоштаанд». Ва ин сатрҳоро муоина карда, филфавр санаи сохта шудани ин биноӣ мӯҳташами маркази пойтахт—Тошкандро дарк мекунед. Зеро ин бино яке аз маркази калони фарҳангиву маърифатии мамлакатамон ба ҳисоб меравад.

Ба фикри куҳансолон дар ҷои ҳозираи бинои театр бозор буд, ки онро одатан «Бозори якшанбе»» мегуфтанд. Саравввал дар ин ҷо барои ба вуҷуд овардани маскани истироҳат диққату эътиборро нигаронданд ва соли 1947 бинои театр қад кашид ва аз ин 55 сол сипарӣ гаштааст.

Бинои театр аз рӯи лоиҳа ва таҳти сарпарастии академик А.Шусев дар ҳамкорӣ бо устоёни халқии Ӯзбекистон қад кашидааст. Истифода бурдани хишти пухтаву мармари Ғазғон ба он ҳусни нотакрор бахшидааст. Анъаноти миллии ҳунармандӣ бо арзишҳои меъмории замонавӣ ҳамоҳангӣ пайдо кардаанд.

Дар тӯли арзи ҳастии театр дар ин ҷо баробари асарҳои М.Ашрафӣ, С.Юдаков, Ф.Ҷалил ва дигар оҳангсозони маҳаллӣ шоҳасарҳои классикон П.Чайковский, Ж.Бизе, Д.Верди, М.Римский-Корсаков ва дигарон ба ҳукми тамошогарон пешкаш гардидааст.

Дар сурат: бинои Театри опера ва балети ба номи Алишери Навоӣ.

Аксбардор: В.ПОРТНОВ.

Аз марг парҳез кунед!

Дар бобати бемориҳои мақтул, хусусан вируси иммунитети шахс, ки ҳамсанг бо СПИД мебошад, зиёд мегӯянд ва менависанд. Аммо то ба ҷамъияти мо он ҳама офати ҷисмонӣ то чӣ андоза ва кадом роҳҳо таҳдид мекунад ва дохил мешавад, мавзӯи дигар аст, зеро ҳар як минтақа ва ҳар як кишвар, ки аз афзоиш ва паҳн гардидани ин бемориҳои вобаста ба истеъмоли моддаҳои нашъаовар нигарон аст, боз ҳам хусусиятҳои худро дорад.

Барои ҷамъият беш аз пеш маълумтар ва равшантар мегардад, ки дар Ӯзбекистон низ дар вақтҳои охир ба ин навъҳои беморӣ, ки онҳоро барои мамлакати мо маризии комилан нав низ шинохтан зарур аст, эътибор зиёд мегардад. Дар назди ҳукумати ҷумҳурӣ ба вуҷуд омадани Барномаи махсуси муборизаи зидди ВИЧ/СПИД ва профилактикаи он аз ин муносибат далолат менамояд ва дар саросари мамлакат тадбирҳои мубориза ва профилактикаи бемориони ин тоифаи ҷамъият ва тамоми тадбирҳои он аз тариқи ҳамин барномаи ҳукуматӣ пиёда карда мешаванд.

Табиист, ки дар чунин шароити танги иқтисодӣ ҳукумат наметавонад ба танҳоӣ тамоми барномаҳои пешбининамудаи худро бо маблағу имконоти техникии худ татбиқ намояд ва аз ин боис ҳам дар ин ҷода аз ҷониби созмонҳои байналмилалӣ ва хориҷӣ, давлатҳои дигар кӯмакҳои моддиву техникӣ расонда мешавад. Дар чунин замон, ки аз як тараф тангдастӣ ва аз ҷиҳати дигар бо суръати баланд паҳн гардидани бемориҳои таносул ва билохира СПИД, зудтар ва босамартар амал намудан тақозои табиӣ ва ҷиддии ҳар як ҷамъияти солимақл мебошад. Имрӯз дар ин бобат ҳар ҷорае, ки аз дасти ташкилотҳои масъули ин соҳа ва созмонҳои ҷамъиятӣ меояд, то ҳадди имконоти техникӣ ва моддии худ кор пеш мебаранд, чунки бо ваҷҳи нодории моддӣ ҷоиз нест, ки чунин вабо, мисли СПИД тораф бо суръати баланд тавсеъа пайдо кунад ва аз ҳолати имрӯзаи маҳдуди худ ба хатари умумимиллӣ табдил гардад.

Ҳашамати офати ин бемориро дар мисоли баъзе мамлакатҳои африқоӣ дидан мумкин аст, ки дар онҳо сеяки аҳолӣ ба ин мараз гирифтор шуда, бар асари он синни миёнаи умри аҳолиашон ба чил ҳам намерасад. Ва, албатта, ҳоли табиист, ки чунин васеъ ва саросар паҳн гардидани ин офат заминаҳои иқтисодӣ низ дорад, зеро аксаран маҳз кишварҳои ҷанубтар аз саҳрои Сахараи Африқо имрӯз аз тангдастии иқтисодӣ дар азобанд. Ҳамеша гуруснагӣ ва бараҳнагиву бебизоатӣ ба сари онҳо ҳукмрон аст. Бино бар ин, тавре ки беморӣ ба шахси гуруснаву лоғару оҷиз бештар ғолиб меояд, маризии СПИД ҳам маҳз дар мамлакатҳои қашшоқ зудтар ва васеътар паҳн гардида, бо дастони марговараш устувортар аз гардани ҷамъият мегирад.

Акси ин ҳолро мо дар мамлакатҳои мутараққӣ ва хусусан кишварҳои урупоӣ мебинем, ки ба туфайли имконоти мавҷуда ва мутахассисони баландмалакаву таваҷҷӯҳи зиёд ба саломатӣ ва офияти ҷамъият ба таври бояду шояд бо ин гуна падидаҳои номатлуб мубориза мебаранд.

Маълум аст, ки барои табобати нашъамандӣ маблағи хеле зиёд зарур аст ва на ҳар як шахси мубталои нашъамандӣ дар сурати ба табобат майл намудан метавонад дар ҷойҳои махсуси табобатӣ даво ёбад. Аммо дар мамлакатҳои ғарб на танҳо барои табобати беморон (нашъамандон) имконоти заруруӣ пайдост, балки барои тоифаи нашъамандони вобастаи сӯзандору, ки ба рагҳои худ ҳероин мефиристанд, барои ба ҳамдигар сироят нанамудани бемориҳошон сӯзан (шпритсҳо)-и бепул тақсим мекунанд, то ки маризии «яке ҳазор» нагардад.

Чунин таҷриба дар Ӯзбекистон низ татбиқ мегардад ва ин сӯзанҳоро ба ҷумҳурии мо маъмулан аз хориҷ ба сифати кӯмаки башардӯстона мефиристонанд ва аз ин боис он ҳаҷми василаҳо барои «талаби» вобастагони нашъамандии мо нокофист. Вале чӣ бояд кард? «Ҳар чӣ аз дӯст мерасад»,бо он хушем.

Мутахассисонро ҳоло баъзе тамоилҳои паҳнгардии СПИД ба ташвиш гузоштааст. Ин беморӣ торафт «ҷавонтар» мегардад ва аз ҷиҳати дигар муттасил «чеҳраи занона» мегирад. Агар аз 42 млн.нафар бемори СПИД имрӯз 3,2 миллионашонро навраcони то понздаҳсола ташкил намояд, 19,2 миллион нафараш аз ҷумлаи модарон ва ё модарони оянда мебошад. Танҳо дар соли нотамоми 2002 аз насли ҷавони то понздаҳсолаи ҷаҳон 800 ҳазор мубталои СПИД гаштааст. Тибқи маълумоти Маърӯзаи СММ бори аввал аз замони кашф гардидани худ ҳиссаи занон дар теъдоди умумии беморони СПИД нимии онро ташкил намудааст.

Дар бораи он ки дар Ӯзбекистон қишрҳои гуногуни ҷамъият аз хусуси СПИД ва умуман чунин беморӣ хеле кам медонанд ва ё маълумоти кам доранд, зиёд гуфта мешавад. Ва хулоса ҳам мекунанд, ки бояд донанд ва маълумот дошта бошанд.

Дар сурате ки танҳо 1755 нафар ӯзбекистонӣ гирифтори СПИД мебошад, оё чунин эътибори зиёд ба ин беморӣ зарур аст? Ба вуҷуд омадани чунин суол ҳам ҳоли табиӣ мебошад, зеро дар ҷамъияти 25 миллионнафарӣ ин «қатрае дар баҳр» аст. Аммо вақте ки дар хусуси суръати паҳн гардидани он ва аз хусуси ҳазорҳо нафари дигар, ки ба қайд гирифта нашудаанд, андеша водорем, амиқ мефаҳмем, ки ин чарӣ кӯчида-кӯчида то ба маъвои ҳар яки мо мерасад. Коршиносон мегӯянд, ки дар асл беморони СПИД дар ҷумҳурӣ, эҳтимоли қавӣ дорад, ки аз рақами зикршуда даҳҳо бор зиёд бошад. Маҳз барои чунин тоифа, ки аз ошкор намудани номи худ меандешанду ба духтурон муроҷиат намекунанд, 200 пункти боварӣ дар саросари ҷумҳурӣ кушода шудааст, ки дар сурати ба онҳо муроҷиат намудан, исму маҳалли зисту кори онҳо пурсон карда намешавад.

Бешак дуруст ҳам мегӯянд, ки аҳолӣ дар бораи чунин беморӣ, мисли СПИД бояд бохабар бошад, зеро соҳиби дониш будан беҳ аз он ки ғофил бошӣ. Ва аксари онҳое, ки маъмулан ба ин маризӣ гирифтор мешаванд, аз ғафлат будааст. Зеро онҳо бо мақсади лаззати лаҳзавӣ бехабар аз он мемонанд, ки худро ба марг маҳкум намудаанд, яъне ҳангоми алоқаи ҷинсӣ ба онҳо вируси марговар сироят мекунад. Роҳи дигари (асосии) паҳн гардидани беморӣ ба воситаи сӯзандору мебошад, ки дар сурати аз як сӯзандоруи ҳероиндор истифода бурдани чандин нафар нашъаманд, вирус аз хуни яке ба дигарон сироят мекунад.

Кайҳост, ки масъалаи СПИД ба муаммои умумибашарӣ бадал гардидааст ва дар ин қатор кишваре истисно буда наметавонад, зеро байни онҳо дар ин замони ҳамгароии саросарии ҷаҳон сарҳад гузоштан танҳо хаёли руъё боқӣ мемонад.

Агар нақшаи ҷуғрофии ин ваборо назар афканем, мебинем, ки гӯшаи дастнораси он дар ҷаҳон намондааст. Ва ҳамин кофист, ки бидонем—ҳеҷ кас набояд нисбати он бефарқ бошад. Дуруст аст, ки ин маризиҳо маъмулан дар марказҳои маъмурӣ ва тиҷоратӣ паҳн гардидааст, зеро ҳар гуна тоифаи ҷамъият аксаран тибқи тақозои вазъияту кор ва талабҳои маъмурӣ дар марказҳо бархурд менамоянд ва аз ин боис маҳз дар чунин маконҳо эҳтимоли дучор шудан ба чунин бемориҳои лоилоҷ зиёд аст. Аз ин боис ҳамеша аз он парҳез намудану дар зеҳн нигоҳ доштани қудрати харобсозандаи СПИД салоҳ мебуд, зеро масали оддии халқӣ «эҳтиёт — ними ҳаёт» дархӯри ин маврид аст.

Дар вақти таҳлил ва баррасии шарҳи ҳоли нашъамандон зиёд ба назар расидааст, ки онҳо бори аввал барои ҳис намудани хумори ҳероин танҳо бо қавли «фақат як бор» бо сӯзан раги худро шикофтаанд, аммо ҳамин «фақат як бор» басанда будааст, ки тамоми умр (ё то синну замони муайян) бандии тарёк гаштаанд. Ва байни истеъмоли ҳар навъи моддаҳои нашъаовар (хашхош ё худ нашъа, опӣ ё худ кӯкнор ва ҳар гуна навъҳои кимиёии онҳову ҳероин) ҳамеша як сарҳад гузошта мешавад ва ҳамеша аз ҳамаи ин ба ҳероин, ки бо сӯзандору ба раги хунгард фиристода мешавад, гузаштан, худро ба гирдоби марг задан аст, зеро гирифторони он баъдан рӯзи неку ҳоли рифоҳро намебинанд ва ин аст, ки худро ба марг маҳкум месозанд.

Тоҷибой ИКРОМОВ,
шореҳи «Овози тоҷик».

Дилором Назарова аз соли 1995 дар китобхонаи марказии ноҳияи Бекобод кор мекунад. Баъди хатми муассисаи фарҳанги Тошканд ба ин ҷо ба кор омадааст. Ӯ дар бобати афзудани сафи китобхонон нақши калоне мебозад.

Дар сурат: Дилором НАЗАРОВА.

Аксбардор: Хусанбой АВВАЛОВ.

«Хоҷаи Ҷаҳон»

(Аввалаш дар саҳ.3)

Боз як ҷиҳати боиси таваҷҷӯҳи ин шиор бар хилофи таркидунёкунӣ тарғиби ҳаётдӯстӣ мебошад.

Аллоҳ ба инсон ду даст додааст, ки ӯ баҳри некию фаровонии одамон меҳнат кунад.

Ин ҷо Ҷалолиддин Балхӣ хеле пурҷозиба навиштааст:

Пой дорӣ, чун кунӣ худро ту ланг,
Даст дорӣ, чун кунӣ пинҳон ту чанг.
Хоҷа чун беле ба дасти банда дод,
Безабон маълум шуд ӯро мурод.

Сӯфиён аз ҳузури ҳаловати дунё даст шуста, тарки ҳаловат кардаанд.

Баҳоваддини Нақшбанд онҳоро ба кори фоиданок даъват менамояд:

Ту то кай гӯри мардонро парастӣ,
Ба гирди кори мардон гаштӣ, ростӣ.

Шиори «Даст ба кору дил ба ёр»-и А.Ғиҷдувонӣ ба дунёфаҳмии Амир Темур низ таъсири мусбӣ расондааст. Шарофиддин Алии Яздӣ «Зафарнома»-и худ гуфтори Амир Темур «Камар бар миён, сано бар забон»-ро овардааст, ки ин мантиқан идомаи гуфтори Хоҷаи Ҷаҳон - Абдулхолиқи Ғиҷдувонӣ мебошад.

Дар асарҳои А.Ғиҷдувонӣ бисёр фикрҳои пурқимат мавҷуданд, ки дар ин бора дар мақолаҳои дигар таваққуф намудан судовар аст.

Амрулло АВЕЗОВ.

Китоби нав

Миниатураҳои Машриқзамин

Ба қарибӣ нашриёти «Мидия ленд» («Замини мидия») бо ҳамкории ЮНЕСКО ҷилди якуми китоби «Миниатураҳои Машриқзамин»-ро бо теъдоди як ҳазор нусха дар Тошканд ба забони англисӣ аз чоп баровард.

Дар китоб 1300 миниатура аз 45 ном дастхати хазинаи дастхатҳои Институти шарқшиносии Академияи илмҳои Ӯзбекистон интихоб гардидааст.

Ҷилди якуми «Миниатураҳои Машриқзаминҳ» дар асоси китобҳои дастхати садаҳои 14-17 тартиб дода шудааст.

Тартибдиҳандагон аз Институти шарқшиносии Академияи илмҳои Ӯзбекистон докторон А.Ӯрунбоев, Б.Ваҳҳобова, Д.А. Мадраҳимов ва Шониёз Мӯсоев мебошанд.

Ҳайати таҳрир иборат аз профессорон М.М. Хайруллоев ,Г. Пугаченкова (муҳаррири масъул), А.Ҳакимов, А. Ӯрунбоев (муҳаррири масъул), А. Икромов мебошанд.

Тақризнависони китоб: Б. Аҳмадов, Т. Маҳмудов мебошанд.Ин маҷмӯаи миниатураҳо бо кӯмаки молиявии ЮНЕСКО аз чоп баромадааст.

Тибқи барномаи моҳи августи соли 2000- уми ЮНЕСКО шӯъбаи дастхатҳои Институти шарқшиносии Академияи илмҳои Ӯзбекистон ба бахши омӯзиши «Ёдгориҳои ҷаҳон»- и ЮНЕСКО аъзо шуда буд. То ба ҳол олимони институти номбурда чандин феҳрасти шарҳи дастхатҳоро тадқиқ намуда, аз чоп бароварданд.

Китоби «Миниатураҳои Машриқзамин»- ро асосан доктор Асомиддин Ӯринбоев ва доктор Галина Пугаченкова барои чоп омода сохтаанд. Китоб бо пешгуфтори академик Музаффар Хайруллоев оғоз шуда, аз 272 саҳифа иборат аст.

Х. ӮРОЛЗОДА.

Турфа олам

Телевизори хурдтарин

Дар Ҷопон телевизиоре ба фурӯш бароварда шуд, ки вай ба кафи даст ё худ ба киса мегунҷад. Телевизиори мазкур, ки мутахассисони Ширкати «Каспо» офаридаанд, ба қарибӣ ба китоби «Рекордҳои Гиннес» шомил гардонда шуд, ки соли 1994 таълиф гардидааст.

Баландии хурдтарин телевизори ранга 9,1 сантиметр, васеъгиаш 6 сантиметр, ғафсиаш 2,4 сантиметр буда, ҳамагӣ 170 грамм вазн дорад. Дар айни замон ин телевизорро хурдтарин дар ҷаҳон мепиндоранд.

Модели нави электромобил

Яке аз ширкатҳои калонтарини автомобилсозии Корпоратсияи «Хеде»- и Куриёи Ҷанубӣ дар ҳамкорӣ бо мутахассисони амрикоӣ модели нави электромобилиро сохт. Ширкат дар зарфи 17 моҳ онро ба бунёд овард. Электромобили нав бо суръати 120 километр дар як соат ҳаракат карда метавонад. Аккумулятори он бо гирифтани қувваи якбора то 140 километр ҳаракат карда метавонад. Ширкат пеш аз ин ҳам ду модели электромобилиро сохта буд. Ва ин маҳсулоти беҳтарини ширкат соли 1996 ба фурӯш бароварда шуда, харидорони бисёре пайдо кард.

Мутахассисони ширкат ба он боварӣ доранд, ки ба модели нави электромобил талаб меафзояд.

Ҷазои қатл

Дар Уганда нисбати роҳзанҳои босилоҳ ва дуздони автомобил ҷазои қатл муайян карда шудааст. Зеро вақтҳои охир ҷинояткорон аз нуқсонҳои қонунгузории мамлакат, сохтори суд истифода бурда, корҳои ҳузнангези худро хеле авҷ гирондаанд.

Чанде пеш ҳукумати мамлакат 7 нафар роҳзанеро, ки дар маркази шаҳри Кампала ба мошини бонк ҳамла карда буданду ба даст афтоданд, ба қатл ҳукм кард.

Шахси қавиирода

Дар Лос — Анҷелес мусобиқаи ғайриоддӣ аз рӯи давидан ба амал омад. Дар он асосан маълӯлон иштирок намуданд. Дар он диққати ҳамагонро як нафар ба худ ҷалб сохт, ки Боб Виланд ном дошт. Зеро ӯ масофаи 42 километру 197 метрро бе аробача, бо дастҳояш тохт. Охир, пойҳои ӯ нестанд. Танҳо рӯзи чоруми мусобиқа иштирокдорони он баъди Боб ба манзил расиданд. Дар анҷоми мусобиқа Виланд гуфт, ки дар байни маълӯлону маслуқон низ одамони боиродае ҳастанд, ки барои ба мақсад расидан то ба охир мубориза мебаранд.

То ки гаравро бой надиҳад

Одамизод офаридаи аҷиб аст. Вай ба чӣ корҳо даст намезанад, чӣ корҳоеро ба иҷро намерасонад. Баъзан барои тасвир карданӣ онҳо қалам ҳам оҷизӣ мекунад. Ду мисоли поёнӣ ҳам аз ин гувоҳӣ медиҳад.

Соҳиби майхонаи шаҳраки Бати иолоти Ню- Йорк Том Уиллер барои пул мудом шарт баста, то ҳол ягонто гаравро бой надода буд. Ин дафъа вай бо як шиносаш гарав баста, аҳд кард, ки кӯли Снайдаро, ки 32 километр бар дорад, бемалол шино карда гузашта метавонад. Аксар ба он бовар накарданд ва бой додани шартро аз тарафи Том пешгӯӣ карданд. Шиноси Том 700 доллар гузошт. Дере нагузашта ин миқдор ба сад маротиба афзуд.

Тамошогарон ба ҷасорати Том қоил монданд. Ӯ дар бадали 8 соат аз як соҳили кӯл ба соҳили дигараш гузашта, соҳиби қариб як миллион доллар гашт.

Умберто Пелидзари итолиёвӣ бошад, шарт баста, ҳунари аҷиби дар об фурӯравиашро намоиш дод. Ӯ ба андозаи 118 метр фурӯ рафта, бе ягон асбоб 2 дақиқаву 56 сония, яъне қариб се дақиқа дар зери об истод. Вай барои он ки зудтар ба об фурӯ равад, бар миён бор баст ва баҳри тезтар ба сатҳи об баромадан аз баллони дамдода истифода бурд.

Сир нигоҳ медорад

Номи Клеменс Мюттер ду бор дар китоби «Рекордҳои Гиннес» қайд гардидааст. Бори аввал ӯ дар арғунчак 102 соату 30 дақиқа бетанаффус паридааст, бори дуюм бошад, вақте ки дар бадали 7 соату 58 дақиқа 1622 ҷуфт пойафзолро ранг задаасту ба ҳайрати тамошогарон мушарраф шудааст, аз саҳифаи ин китоб ҷо пайдо кардааст. Ӯ алҳол аз паи маротибаи сеюм шомил гардондани номаш ба саҳифаи китоби мазкур мебошад ва ин корро дар кадом соҳа ба иҷро расонданист, алҳол сир нигоҳ медорад.

Коллексияҳои аҷиб

Сокини шаҳри Гревенмахери Люксембург Питер Паул коллексияи аҷиб дорад. Вай 479 дона айнаки мухталиф ғун кардааст. Вай бо айнаки қалпоқдори мансуби садаи XVI махсусан меболад, ки ба дасташ афтодааст. Алҳол аз паи айнаки мазкур ӯ даромад мегирад. Зеро барои бардоштани филмҳои таърихӣ аз он истифода мебаранд.

❖❖❖

Пилоти собиқи маҷористонӣ Шандар Фолдӣ машғулияти аҷибе дорад. Вай бо фурӯши оҳанпораҳо шуғл меварзад. Дар айни замон ӯ тайёраҳои партов ва қоиму узвҳои онро ҷамъ меоварад. Алҳол коллексияи вай аз 7 тайёра иборат аст, ки дар байнаш будани тайёраи ҳарбии собиқ Иттиҳоди Шӯравӣ «МИГ - 21» касро ба ҳайрат мегузорад. Шандор алҳол аз паи ташкили бойгонии авиатсия мебошад.

❖❖❖

Соҳиби дорухонаи шаҳри Понтаи иолоти Паранаи Бразилия Грос Хосе Лонес ошиқи гудоки локомотивҳост. Вай чанд сол боз рухсатиашро дар даст магнитофон бо «ҷамъ» овардани гудокҳо сарф мекунад. Аз саросари Амрикои Лотинӣ вай 357 навъ гудоки локомотив «ҷамъ» овардааст, ки дар байни онҳо гудоки паравозҳои садаи XIX ва электровозҳои муосир низ ҳаст.

Операторон ҳангоми ба навор гирифтани филмҳои таърихӣ ба Хосе Лопес рӯи ниёз меоваранд ва он манбаи даромад мебошад.

Ҳавасманди гудок алҳол ба Аврупо сафар карда, бо ҷамъ овардани гудоки поездҳои аврупоӣ шуғл варзиданист.

❖❖❖

Роҳиби бутхонаи шаҳри Сопедали Юнон Ҷованни Баттист, ки собиқ табиби дандон буд, дар давоми фаъолияти меҳнатии худ, ки 36 сол давом кардааст, дандонҳои аз даҳони мизоҷон кашидаашро ҷамъ оварда будааст.

Ба қарибӣ авлодони он бо тасодуфе ин дандонҳоро ба даст оварданд. Ҳисобу китобҳо нишон дод, ки табиби дандон дар давоми фаъолияти меҳнатиаш 200744 дандони мизоҷро кашида будааст. Тахмин меравад, ки ӯ дандони кашидаи дигар ҳамкасбонаашро ҳам «ҷамъ» оварда коллексияи аҷиб ташкил карданӣ будааст.

Аз ҳама дароз

Аҳли фабрикаи қаннодии «Ширунга» - и Ҷопон шоколадеро офарид, ки дар саросари ҷаҳон аз ҳама бузург ба ҳисоб меравад. Шоколадро ба столҳое, ки як қатор чинда буданд, гузошта, дарозиашро «чен» карданд. 221 метр баромад. Ба ҳамин шоколади рекордие, ки то ҳол дар Шветсия тайёр гардида буду 182 метр дарозӣ дошт, низ қафо гузошта шуд. Шоколадро баъди «чен» кардан ба 500 тақсим карда, онҳоро ба мизоҷон ройгон пешкаш карданд. Махсусан аз он бачагон шикамсерӣ баҳра бардоштанд.

Шоколади мазкур аз рӯихати рекордҳои «Китоби Гиннес» ҷо пайдо намуд.

Писари Қорӣ Ниёзӣ

(Аввалаш дар саҳ.3)

Рӯзе Луқмони Ҳаким ва як шогирди ӯ аз назди қабристоне гузаро мешаванд. Ҳаким зуд аз асп мефурояд, бо як даст аспро етак, дасти дигарро бо аломати эҳтиром рӯи дил ниҳода, бо сари хам аз назди қабристон мегузарад. Вақте шогирдаш, ки аз пасаш меомад, бо ҳайрат сабаби ин ҳол пурсид, ҷавоб медиҳад: «Дар яке аз қабрҳо устоди ман хоб аст».

«Мактабдоре, ки устодам буд,—менависад Қорӣ Ниёзӣ, -ба сифати омӯзгор сахтгир ва ҷиддӣ бошад ҳам, дар рӯзгор ҳалим, хоксор ва покиза буд. Хаттот буду гоҳо шаб то дами субҳ котибӣ мекард. Баъзе дастхатҳои устоди азизамро, ки ӯро Мулло Йӯлдош Мирзо мегуфтанд, чун ёдгории бебаҳо дар бойгонии шахсии худ нигоҳ медорам».

Худи Қорӣ Ниёзӣ низ ба дараҷаи устодӣ расид. Садҳо шогирдоне, ки тарбияташ гирифтанд,дар бисёр соҳаҳои илм, хоссатан илми ҳисоб, тавфиқ ёфтанд ва ба рушди илм ҳисса гузоштанд. Онҳо низ устод Қорӣ Ниёзиро сидқан ва қалбан эҳтиром мекарданд ва ҳоло,ки вай миёнашон нест, назди хотирааш сари таъзим фуруд меоваранд.

Амри қисмат будааст, оилаи онҳо ба шаҳри Фарғона кӯч баст. Тошмуҳаммад Қорӣ Ниёзӣ чаҳор сол дар мактаби туземи русӣ таҳсил намуда, онро соли 1915 хатм намуд. Охири соли 1916 Солонов ном довар (судя) ӯро, ки русиро хуб азбар карда буд, ҳамчун тарҷумон ба кор қабул кард, вале ҳамагӣ ду моҳ дар ин вазифа кор карду халос. Сабабаш...

Гап дар он ки шахсе бо номи Файзӣ-пудратчӣ аз болои деҳқоне даъвокунон омад. Дар дасташ ҳуҷҷате, ки ба маънии «бо ивази маҳсулоте,ки ба пудратчӣ супурдам, ҳамин қадар пул гирифтам» забонхати деҳқон сабт. Деҳқон низ норозо,ки худи пудратчӣ аз ман қарздор. Пудратчӣ бошад, даъво мекард, ки ба деҳқон барои ҳосили соли оянда ботъ (закалот) додааст, вале деҳқон муттаҳамӣ мекунад.

Деҳқон савод надошт,забонхате, ки Файзӣ пудратчӣ аз номи ӯ менавишт, бо нақши сарангушт тасдиқ мекарду халос.

Тарҷумони мо зуд пай бурд, ки пудратчӣ фиребгари гузарост. Ба деҳқони содадил дилаш сӯхт ва пурсид: «Падар, вақте забонхат менавиштед, касе дар наздатон ҳузур дошт?»

Қаҳри пудратчӣ хеста: «Шумо чӣ қатӣ мешавед?—сахт нигарист ба Тошмуҳаммад,-ин кори судя!»

Судя, ки ба мунозира таваҷҷӯҳ мекард, аз тарҷумон пурсид: «Чӣ гап?» Қорӣ Ниёзӣ он чӣ ҳаст, тарҷума карду судя низ ба ғазаб омад: «Рост, ин кори ман! Вазифаи шумо савол додан не,фақат тарҷумонӣ кардан».

Бо даҳолати инсонгаронаи тарҷумон кор ба фоидаи деҳқон ҳал шуда ва ҳақиқат қарор ёфта бошад ҳам,ин дилсӯзӣ ба ӯ оқибати гарон овард: баъди анҷоми масъала судя ӯро сабукдӯш намуд. Бале, вай бинобар бетаҷрибагӣ низоми ҷараёни судиро вайрон кард. Вале чандон пушаймон ҳам набуд—ба деҳқони бечора фоидааш расид.

Дар бораи дили наҷиб ва меҳрпарварии Қорӣ Ниёзӣ ҳикоятҳо зиёданд. Мегӯянд,ки бечорапарвар буд ӯ, сари ятимон сила мекард,ёрмандӣ менамуд. Ба ҷое, ки мерафт дар он манзил оҳанги самимияту меҳр танин меандохт.

Ӯ боре ҳангоми яке аз сафарҳо ба як бачаи маълӯлон дучор мешавад. Ду пои бача шал, вале дилаш бедор, завқаш баланд, фикррониаш тоза. Қорӣ Ниёзӣ ба вай меҳрубонӣ мекунад ва ваъда медиҳад, ки дастгирӣ кунад, вале худ, ки тани сиҳат надошт, баногоҳ қазо кард. Вақте ин хабар ба гӯши бачаяк, ки умедҳои калон дошт, бирасид, якбора фарёди баланд аз банди ҷигар кашид. Ҳайрон шуданд: ҳамин қадар азоби ҷисмонӣ кашида бошад ҳам, як оҳи ӯро нашунида буданд то ҳол...Ва худи ҳамон шаб бачаяки ногирон ҳам...чашм аз ҷаҳон пӯшид.

❖❖❖

Академик Т. Қорӣ Ниёзӣ ҳамчунин солҳое,ки сари вазифаҳои баланд буд (ӯ солҳои 1939-43 ҳамчун муовини раиси Шӯрои комиссарони халқи ҷумҳурӣ адои вазифа намудааст) ғами адабиёту фарҳанг мехӯрд, пуштбони мардуми адабпарвар буд. Моҳи июни соли 1940 чанд муддат дар Самарқанд зиндагӣ кард. Баҳри тадқиқи мақбараи Амир Темур он айём комиссияи ҳукуматӣ бо сарварии М. Герасимов созмон ёфта,дар ҳайати он Қорӣ Ниёзӣ ҳам қарор дошт.

Ҳавлии устод Айнӣ аз мақбараи Амир Темур чандон дурӣ надошт ва ӯ ҳар замон назди аъзоёни комиссия омада, ба рафти Экспедитсия таваҷҷӯҳ менамуд. «Лаҳзае, ки аз сӯҳбати устод Айнӣ баҳравар мешудам,—баъдтар хотиррасон шудааст Қорӣ Ниёзӣ,—беҳтарин лаҳзаҳои умри ман буданд».

Қорӣ Ниёзӣ чун арбоби намоёни фан ба бисёр гӯшаю канорҳои ҷаҳон сафар намуд. Аз Ҷопону Ҳиндустон то Итолиёву Булғористон дидан кард, борҳо хоки Ҷомию Навоӣ—ниёҳои бузурги хешро тавоф намуд. Вале куҷое бошад, дилаш бо ёди халқу кишвари худ метапид. Менависад: «Ту чӣ қадар азиз, бузург ва муқаддасӣ, Ватан! Ватани мақом ва навоҳои оромбахш, ҳофизони нозукадо, ошёни андалебони хушилҳон! Ватани Рӯдакию Навоӣ!..»

Олими соҳаи математика буд устод Қорӣ Ниёзӣ, лекин бисёр вақт ӯро миёни адибон ҳам медиданд. Гуфтугӯяш бо мардум чун сӯҳбати суханварон мароқангез буд.

Муҳаммад ШОДӢ.

Овози тоҷик

МУАССИСЛАР:
Ӯзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва Ӯзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.
Тожик тилида нашр этилади.

Сармуҳаррир
Эсон Турдиқулов.

Рӯзнома ҳафтае ду маротиба: рӯзҳои чоршанбе ва шанбе чоп мешавад.

Рӯзнома дар компутерхонаи идора чинда, саҳифабанд гардид.

Ҳаҷми насри бадеӣ, очерку мақола аз 5 саҳифаи чопи ду интервалӣ ва шеър аз 50 мисраъ зиёд бошад, идора қабул намекунад. Рӯзнома ба мактубҳои интишорнашуда ҷавоб намегардонад.

Рӯзнома дар Кумитаи давлатии матбуоти Ӯзбекистон номнавис гардидааст. Тартиби номнависшуда № 16. Г - 1140
Теъдоди чоп 3000.

Ҳисоби сурати мо дар бонк:
Ҳ/С 20212000800101767001,
МФО 00423. Шӯъбаи Меҳнати ЖСБ дар шаҳри Тошканд.

Муҳаррири навбатдор: **Т. ОЛИМБОЕВ.**
Мусаҳҳеҳон: ДОДОБОЕВА М.
ФАЁЗОВА Т.
Саҳифабанд: Х. ТӮХТАЕВА.

Нишонии мо:
700047 ш.Тошканд, кӯчаи Матбуотчилар, 32.
Телефонҳо: қабулгоҳ 133 - 82 - 83; шӯъбаи мактубҳо ва корҳои оммавӣ 136 - 57 - 28.
Индекси обуна 170.
Матбааи табъу нашри Ширкати саҳҳомии «Шарқ», нишонии корхона: кӯчаи Буюк Турон, хонаи 41.